

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6:50
za en mesec " " " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanje prejeto mesečno K 1:70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vrača; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ograke poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zanimivosti iz preteklega tedna.

V mnogem oziru znači izvolitev predsedstva novega nemškega državnega zbora najzanimivejši politični dogodek zadnjih dni. Kakor znano, ne razpolaga sedanji nemški državni zbor z nobeno izrazito večino. To pa zaradi tega, ker nacionalni liberalci ne pokažejo prave barve, so li za sodelovanje monarhičnih strank na podlagi obstoječega državnega reda ali pa so za takozvani levičarski blok, v katerem bi tvorila jedro socialna demokracija, ki negira sedanji državni ustroj. Vsled te negotovosti se stranke dolgo časa niso mogle zjediniti za državnozbornsko predsedstvo. Vlada je strankam, ki računajo na večino, s prestolnim govorom dala možnost, da se odločijo: ali so za to, da se reši nova vojaška predloga, ki pomnožuje armado za dva armadna zbora, da se sklene v to svrhu novi davek in obnovijo trgovinske pogodbe z inozemskimi državami na podlagi varstvene carine, ali pa se postavijo na nasprotno stališče, s čimer bi bila seveda usoda novega parlamenta zapečaten.

Liberalci pa so pri tej priliki zopet pokazali, da ne vedo, kako in kaj. Tudi nacionalni liberalci, ki se označujejo za zmerno stranko, so popolnoma izgubili glavo. Na eni strani vedo, da je s socialno demokracijo vlade zmožna večina izključena, na drugi strani pa se branijo stopiti s centrom in konservativci skupaj, ker jih preganja strah pred »farškim in junkerskim regimentom«. Kaj bi rekli oni volilci, ki so bili tako naivni, da so volili liberalce in socialiste, ko bi videli, da se morajo liberalci vnesti skupaj s »črnuhi«, ako hočejo vladati in kaj pametnega sklepati? In tako sedi zdaj nemški liberalizem med dvema stoloma, centrom in socialna demokracija se mu vpravičeno smejeta.

Vsa klavnost liberalizma se je pokazala pri volitvi predsedstva, ki ni zahtevala nič manj kakor dve ožji volitvi. Šlo je za to, katera stranka da predsednika. Liberalci so bili izprva za to, da se izvoli Bebel, voditelj nemške socialne demokracije. Centrum, ki je tudi topot nastopal z uprav sijajno parlamentarično taktiko, je dejal, da je s tem zadovoljen, samo če bo Bebel šel konstituiranje državnega zbora nazna-

nit cesarju. Zdaj so bili gospodje revolucionarji in njihovi zavezniki seveda v največjih škripih. Značilno je, da je precejšen del socialnodemokratske delegacije bil za to, da se gre Bebel Viljemu predstaviti, vendar je zmagala radikalna struja. Končno se je en del nacionalnih liberalcev odločil za to, da da svoje glasove članu centra dr. Spahn. Dr. Spahn je bil izvoljen in tako se je očitno pokazalo, da je treba v Nemčiji v prvi vrsti računati s centrom, ki je najmočnejša in najsolidnejša stranka s pozitivnim programom.

Kakor hitro je bil dr. Spahn izvoljen, bi bilo pričakovati, da ravno tisti nacionalni liberalci, zavedajoč se odgovornosti, ki jo ima parlament, kateri hoče delati, izvolijo v podpredsedstvo tudi konservativca, ker je delovna večina mogoča le iz centra, konservativcev in dela nacionalnih liberalcev. A liberalci so seveda morali napraviti neumnost. Volili so namreč za prvega podpredsednika socialnega demokrata Scheidemanna, ki je 10. oktobra 1909 vrgel Hohencolercem v obraz, da »spada besedolomstvo med najvzvišenejšo tradicije te vladarske hiše«. Za drugega podpredsednika je bil izvoljen nacionalni liberalci dr. Paasche. Svobodomiselci so volili kompaktno Bebla, Scheidemanna in Paascheja.

Zdaj pa je centrom napravil krasno taktično potezo. Volitev predsedstva se mora namreč čez teden dni ponoviti. Zdaj pa je dr. Spahn predsedstvo odložil. Liberalci so zdaj v taki zadregi, da si večje ni mogoče misliti. Centrum je bil, kakor smo že povedali, za to, da se izvoli za predsednika socialni demokrat, celo za nacionalnega liberalca kot predsednika bi bil glasoval, pa le pod pogojem, da se predsednik postavi na konstitucionalno stališče, s čimer bi bila delavnost parlamenta kolikor toliko zajamčena. Socialni demokrati parlamenta, kateremu bi bil njihov sodrug predsedoval, ne bi mogli obstruirati in bi morali ugrizniti v kislno jabolko novih davkov in vojakov. Ker pa je socialna demokracija sklenila, da ostane na svojem negativnem stališču, in so vsi liberalci kljub temu izvolili za prvega podpredsednika sodruga, se je centrom predsedstvu odpovedal. Centrum vendar ni tako neumen, da bi nosil odgovornost, ako bi se taka čudna večina razbila.

Zdaj stoje liberalci pred naravnost gigantsko nalogo. Morali se bodo, hočeš nočeš, odločiti za to, ali volijo cen-

trumaša, konservativca ter nacionalnega liberalca v predsedstvo in tako zagotovijo delovno večino ali pa sestavijo predsedstvo zgolj iz levičarskih strank, nacionalnih liberalcev, svobodomiselcev in socialistov. Če socialisti ostanejo pri svojem sklepu, ki pomenja toliko, da ne priznavajo sedanje konstitucije in držav. ustroja, bo to liberalno predsedstvo seveda zopet v zagati. Centrum je vrgel liberalcem v obraz rokavico: Zdaj pa pokažite, ali ste zmožni kaj narediti! Bomo videli, kako se bo ta šepavi liberalizem zdaj postavil.

X X X

Ker smo ravno pri Nemčiji, moramo omeniti tudi neko drugo vprašanje, ki sicer ni političnega, a zelo velikega gospodarskega pomena. V seji pruskega »deželnozbornskega kolegija« 8. t. m. je namreč poljedelski minister baron Schorlemer naznanil rezultat štetja živine na Pruskem 1. decembra 1911. Število goveje živine se je po tem štetju nasproti 1. 1910 pomnožilo za 76.696, število prašičev pa za celih 731.115! Število prašičev je narastlo kljub temu, da se jih je leta 1911 veliko več poklalo, kakor leta 1910, namreč 1.358.000. Minister je dejal, da ni ne suša ne kuga števila živine veliko zmanjšala in da se zato spomladi in poleti ni bati draginje, saj ne upravičene. — To je krasen rezultat in kaže, koliko se da za kmetijstvo narediti, ako se ga tako smotreno pospešuje, kakor se to godi v Nemčiji. — Nemčija pa napreduje tudi v svojih kolonijah. Leta 1910 izkazuje trgovinska statistika nemških kolonij sledeče številke: Uvoz 129.500.000 M, izvoz 101.000.000 M, skupni promet 230.500.000 M. Nasproti 1. 1909 je pri raste k sledeči: Uvoz 22.250.000 mark (20:7%), izvoz 31.250.000 M (44:9%), skupni promet 53.500.000 M (30:2%). Pri skupni trgovini v kolonijah je Nemčija sama udeležena pri uvozu s 83.500.000 M (64:5%), pri izvozu s 70.000.000 M (69:3%), pri vsem torej s 153.500.000 M (66:3%). Napredovale so vse kolonije, Kamerun, Vzhodna Afrika, Togo, Samoa, Nova Guineja, Jugozahodna Afrika. Finance kolonij so ugodne, veliko se je zgradilo železnic.

X X X

Ni čuda, da se Anglija Nemčije boji in njen razvoj z veliko skrbjo opazuje. Lansko poletje je le silno malo manjkalo, da ni prišlo med obema državama do vojske. Anglija bi se vojske

seveda ne bala, če bi Francozi ne bili tako silno za nič in če bi bila gotova, da ji Rusija tudi v slučaju vojske proti Nemčiji pomaga. Zazdaj se zdi Angležem veliko bolj pametno, če se z Nemčijo saj glede glavnih spor. točk pobotajo. Zato je angleški vojni minister lord Haldane te dni odpotoval v Berlin se pogajati. Od dobro informirane strani se je izvedelo, da se je pri teh pogovorih šlo za sledeče točke: 1. Odprava medsebojnega vojaškega vohunstva. 2. Ohranitev status quo na Kitajskem in v Perziji. 3. Dogovor glede bagdadske železnice. 4. Obmejna regulacija med nemško jugozahodno in portugalsko zahodno Afriko. 5. Omejitve oboroževanja na morju. Glede zadnje točke niso prišli do nobenega sporazuma, ker Anglija zahteva na morju tako premoč, da je Nemci ne morejo priznati, ali so glede ostalih točk kaj pozitivnega sklenili, pa še ni znano.

X X X

Našim sosedom Lahom se v Tripolisu neizrečeno slabo godi. Danes niti sami tega več ne taje. Imajo skoraj 150 tisoč vojakov doli, a se iz obrežnih mest niso še genili. V Barki, to je v mestih Benghasi, Derna, Homs in Tobruk jih Turki in Arabci naravnost oblegajo, okoli Tripolisa pa ni dosti boljše, ker se Lah na kilometrov od mesta stran niti ne upajo, odkar so bili pri Bir Tobrasu tako usodno tepeni. Najhuje je, da Lah ne morejo zastražiti tuneške meje, odkoder dohajajo Turkom nove čete, živila in municija. »Stampa« poroča, da je zadnje dni pet tisoč Arabcev prekoračilo tuneško mejo in se pridružilo Tripoličanom. Lah so poizkusili zasesti Zuaro, ki leži na meji, a so morali to namero opustiti. Francozi meje ne morejo zadostno zastražiti, sicer pa ni dvoma, da Lahom tudi nalašč nagajajo. »Bratstvo« med »latinskima posestimama« se je zaradi Tripolisa sploh zelo ohladilo. »Echo de Paris« je zapisal, da Lah ne pozna nobene sentimentalnosti, ampak samo lastno korist. Zato se Italijani zdaj zopet nekaj k trozvezi nagibajo. To store vedno takrat, kadar se jim slabo godi. To »latinsko« pasmo je treba poznati. Kar se vojske v Tripolisu tiče — da se povrnemo k pravemu predmetu — vali laška javnost vso krivdo na generala Canevo. Caneva se zdaj nahaja v Rimu in se z vlado posvetuje. Kaj bodo merodajni faktorji ukrenili, je tajnost. Govori se, da Lah sploh ne bodo pro-

LISTEK.

Ivan Mazovec:

iz našega juga.

(Dalje.)

Naša Avstrija bi lahko med vsemi temi narodi v orijentu imela velik ugled, a med balkanskimi Slovani bi lahko kot pravična narodnostna država igrala prvo vlogo, lahko bi postala skupna mati vseh naših bratov. Toda trebalo bi se poglobiti v našo psihologijo, prikleniti narode z ljubeznijo in predvsem pravičnostjo naše, ne pa odrihati jih od starih pravic, žaliti jih v njihovem nacionalnem ponosu, izigravati enega proti drugemu, kolonizirati med avtohtonim prebivalstvom tuje govoreče ljudstvo, domače ljudstvo pa tako iz preobljudenih krajev siliti v Ameriko . . . Pa kaj — našim diplomatom še vedno gnezditi v glavi misel, da ne zastopajo Avstrije, ampak »das heilige römische Reich deutscher Nation«. Nevzdržno gre balkanska zgodovina mimo nas, naši diplomati pa smrče na slavnih tradicijah, da se jim smehlja — cela Evropa.

Pa moja kozerija nima ne konca

ne kraja in utegnili bi vsi skupaj pozabiti, o čem sem se namenil pisati. A je že tako: samo da se spomnim na Orijent, pa se mi razveže jezik, v duši vstaja spomin za spominom in vse, prav vse hoče na dan. Sicer je pa tudi Bosna in deloma tudi druge hrvatske zemlje kos Orijenta: tu si baš orijent in okcident podajata roke. Ze dolgo časa me je vlekle, da bi si ogledal Bosno. Hotel sem si izpopolniti tudi svoje jezikovno znanje hrvaščine in to, kar sem se pri svojem profesorju Rešetarju na Dunaju učil v teoriji, prenesti in opazovati tudi nekoliko v praksi. Letos sem premagal tudi finančni problem, dasiravno je to bolj — Pirova zmaga, in sem komaj — komaj čakal, da bi že bil v Bosni. I. Boga mi, več sam postao potpuni Bosanac! Sjedim Vama na sećiji,*) ruke si grijem nad dagarom,**) pijem tursku kavu, a pu-

X X X

*) Sećija, dolga klop ob steni v bosanskom salonu, pokrita s pisano preprogo — čilimom.

**) Dagara, je železna plošča, stoječa na treh nogah. Na to ploščo se dne gorečega oglja in to nadomestuje Bosancu peč; nad dagaro si greje roke. Šim najfinijeg bosanskog duhana . . .

1. Proti Zagrebu. Refleksije iz Banovine.

Na praznik Brezmadežne, dne 9. decembra 1911. sem se odpeljal z južno železnico iz Ljubljane proti Zagrebu. Sprevodniki iz brzovlakih, ki vozijo iz Trsta do St. Ilja cel čas po slovenskih tleh, ne znajo ali pa nočejo govoriti slovensko. Pripetilo se mi je že drugič, da mi je sprevednik h kmetu iz Zagorja, ki je slučajno znal nemško in ta je bil potem za tolmača med menoj in med njim . . . In tako sem po ovinkih skoro v sredini vojvodine Kranjske vendarle zvedel, da se bom že čez pol ure lahko iz Zidanega mostu odpeljal proti Zagrebu. Pogovarjal sem se z dotičnim kmetom o politiki; on me je menda imel za liberalca, ker se je kolikortoliko oprežno izražal, dokler nisem jaz začel brezobzirno udrihati po nekaterih izrastkih liberalnega časopisja, nakar tudi on ni štedil z besedami. Tako sva spoznala, da sva oba precej zagrizena

prištaša krščansko-socialnega gibanja in njegove nositeljice S. L. S. — Medsebojno zaupanje je bilo s tem perfektno, škoda le, da sva se v Zagorju že morala ločiti. Vožnja iz Zidanega mostu mimo Brežic mi je obujala stare spomine, kako sem kot vicematurant s svojim prijateljem potoval peš po teh krajih brez mantilje in brez dežnika in kako naju je na Hrvatskem vsak dan najmanj enkrat dež premočil. Imel sem začetkom potovanja 20 K v žepu in moj prijatelj ne dosti več — pa sva s tem denarjem šla peš od Kamnika skozi Vransko na Celje, odtod na Zidan most, Samobor — Zagreb, odtod na Karlovac (z železnico), odtod zopet peš v Metliko in Novo mesto, odtod z železnico v Ljubljano! Pri Figabirtu na Dunajski cesti sem za zadnje krajce pojedel še guljaš in odšel nato peš iz Ljubljane v Kamnik. Obleka mi je bila posebno ob krajih vsa v franžah, da sem izgledal kot kak indijanski glavar; . . . v žepu ni bilo nobenega beliča več, a med potjo v Kamnik je dosti zlahte raztresene in pa Bog Kranjca nikdar ne zapusti. Lepi so bili tisti dnevi, kar toži se mi po njih.

Že v Zidanem mostu se more spoznati par značilnih strani hrvatskega življenja. Medtem ko naš kmet počasi

dirali. Kaj jim bo to neki hasnilo? Prodirati bodo morali. S sovražnikom v hrbtu nima mesto Tripolis za Lahe nobenega pomena. Stvar jih bo milijone in milijone stala, koristi pa ne bodo imeli nobene. Sicer pa se Lahi tudi zelo motijo, če delajo Canevo odgovornega za svoje neuspehe. Celo »Neue Freie Presse«, ki je goreča prijateljica Lahov, je te dni izrekla mnenje, da je laški vojak slab material. Mi smo to že izpočetka naglašali. Če so bili Lahi v Abesiniji poraženi, zakaj bi jih v Tripolisu ne natepli? Saj so Turki izborni material, izučeni od nemških generalov in skrajno predrzni. Pravtako Arabci, ki so čudovito vztrajni. Jusuf bej opisuje Arabce v listu »Vita«. Pravi, da so arabski rodovi občudovanja vredni. Brez denarja, brez pravih potov, brez pošte in telegrafa, brez vsake organizacije prehodijo sto in sto kilometrov, da se postavijo tujemu osvajevalcu nasproti. Kako težavno se je proti tem ljudem boriti, to vedo zlasti Francozi in Španci, in ti so vse drugačni vojniki kakor Lahi. Značilno je, da se laška vlada boji sklicati parlament. Bi res ne bilo prijetno poslušati socialiste, kako bi grmeli zoper laško vlado, ki je mislila, da se bodo Turki in Arabci kar v zemljo skrili, kakor hitro bodo zagledali savojsko trikoloro.

× × ×

Angleški minister Churchill je te dni v Belfastu na javnem shodu naznanil, da bo vlada v kratkem predložila parlamentu postavo o samoupravi Irske, takozvani homerule. Irska dobi lastni parlament, spodnje zbornico in senat, obsežno kontrolo nad financami in zadosti denarja za lastne zadeve. Vrhovno kontrolo bo izvrševal kralj, oziroma tudi angleški parlament. Churchill je izjavil, da je samouprava Irske tudi v interesu cele Anglije in njene svetovne pozicije. Dal Bog, da Irci po stoletnih bojih vendarle pridejo do svojih pravic!

× × ×

Naši liberalci zabavljajo venomer zoper krščansko-socialno gospodarstvo na Dunaju in v Nižji Avstriji. Zamaknjeni v »Neue Freie Presse«, vidijo v svojem duhu bližnji propad tega gospodarstva. Številke pa govore drugače. Leta 1896, ko je prišla v nižjeavstrijskem deželnem zboru na krnilo krščansko-socialna stranka, je znašal deficit 2.500.000 K. Danes pa ima dežela 4.750.000 K proficita! Leta 1904 je znašala deželno premoženje 15 milijona K, danes znaša 5 milijonov. Deficita budžet v teh letih nikoli ni izkazoval. Od prejšnjih posojil (1890 in 1896) v skupnem znesku 135 milijona je nad 3 milijone že poplačanih. Danes ima dežela kredita 65 milijona kron. In to kljub temu, da potrebe ogromno naraščajo. Leta 1896 so aktivna dežela znašala nekaj okoli 9 milijonov, leta 1909 pa so znašala že čez 32 milijonov! In ravno za šolstvo, humanitarne in kulturne namene izdajajo krščanski socialci največ. Pribiti je tudi treba, da deželi ravno njena podjetja največ nesejo. Šte-

in važno kot gospoda stopa na vlak, se hrvaško ljudstvo, delavci in seljaki trenjajo na kupih in gruclah kot drobnica. Pa ti pride sprevodnik: »Hajd, hajd, brzo, brzo...« pa se vsuje vse v teku in velikem neredu kot čreda ovčv v kupeje. Že sprevodnik kot da bi se igral z ljudstvom, s to neizdelano maso, kjer se vse podreja skupnosti in skoro ni opaziti poedinca, posameznih oseb. In to se z malimi izjemami splošno opaža pri občevaranju hrvatske inteligence s »pukom«. To mojo misel mi je potrdil nek dober Hrvat sam, ko mi je nekako sledeče označil položaj: »Mi Hrvatje zato nikamor ne pridemo, ker naše ljudstvo še ni dosti zavedno in izobraženo. Inteligenca je pa skoro vsa egoistična; masa naroda ji je zato tu, da jo izkorišča, da se potom nje dokoplje do svojega lastnega profita. Da so ta masa slučajno Hrvatje, Srbi... to je njim vseeno; mogli bi biti istotako Nemci, Židje, Madjari, samo da bi se dali izkoriščati. V inteligenci tudi ni nobenega teženja po skupnosti; vsak gleda na svoje, da se kolikor mogoče dobro okoristi. Svoje lastne interese podrediti skupnim, narodnim, to je pri nas skoro neznana in silno redka stvar. Dokler ne uvedemo v našo inteligenco altruističnega duha — in to se ne bo zgodilo še tako kmalu — toliko časa ne bo bolje pri nas. Kaj ljudstvo, ono je neuko, njemu ne moremo zameriti, če ne pregleda mahinacij svojih učenih voditeljev, oziroma jih časih zopet nepravilno pregleda, tako da ni pri nas nobene konstantnosti, v našem političnem barometru nobene stabilnosti, ampak padamo iz krize v krizo...«

Kar zameblo me je v dušo pri tej

vilke pobijajo laži judov, socijev in liberalcev.

Politični shodi na Spodnjem Štajerskem.

Danes je govorila mariborska okolica in mesto Maribor po svojih slovenskih možeh. Vršili so se štiri pomembni shodi. V Št. Petru niže »Maribora, v Kamnici, v Št. Ilju in v mestu Mariboru samem, so se zbrali možje, da izrazijo svoje mnenje o postopanju poslancev S. K. Z. in obenem tudi o postopanju nemških nacionalcev in slovenskih (?) liberalcev.

Shod v Št. Petru se je vršil po ravnem cerkvenem opravilu. V mnogobrojnem številu so došli šentpeterski možje, ki stojijo neomahljivo in zvesto v vsakem volilnem boju pod zastavo Slovenske Kmečke Zveze. Shodu je predsedoval župan g. Lorber. Govor drž. in dež. poslanca dr. Korošca o deželnem zboru, o postopanju naših poslancev, je bil sprejet z velikanskim navdušenjem. Ko je g. poslanec omenjal krivice, ki se godijo nam Slovencem od strani ohole nemško-nationalne večine, so kmečki možje in mladinci ogorčeno obsojali tako početje. Ljudstvo je obsodilo tudi izdajsko početje liberalcev, ki v teh resnih časih, naravnost izdajajo slovenstvo s tem, da zahtevajo, da bi naj naši poslanci šli brezpogojno v deželni zbor.

Enako lep shod je bil v Kamnici, slabo uro hoda zahodno od Maribora. Kraj je veljal dozdaj kot izključno nemčurško gnezdo. Liberalcem, ki samo pri polnih litrih v mariborskem Narodnem domu rešujejo slovenstvo mariborske okolice, še dozdaj ni prišlo na um, da bi zanesli med slovenske posestnike, vinčarje in delavce mariborske okolice narodno zavest. Naša stranka orje s shodi že več let zamrzlo ledino v Kamnici in današnji shod je pokazal, da naše delo ni bilo zastoj.

Shod se je vršil popolnoma mirno, udeležba je bila naravnost lepa. Shodu je predsedoval veleposestnik g. Čiček Lovro. Govorila sta urednik L. Kemperle in Fr. Zebot. Ko so možje slišali o vseh tistih milijonih, ki jih zapravlja nemška večina, o novih dokladah, o postopanju Wastianovem in o drugih krivicah, ki se gode nam spodnještajerskim slovenskim kmetom in delavcem, so dali ti možje z glasno besedo duška svojemu prepričanju. Odobrilo se je postopanje naših poslancev in se jim je izreklo popolno zaupanje.

Tudi shod v Št. Ilju se je dobro obnesel. Tudi tukaj je obmejno ljudstvo se ponovno izreklo, da stoji za svojimi poslanci-voditelji, naj pride kar hoče.

Pomembno in velevažno je bilo tudi zborovanje slovenskih volilcev v Mariboru. Sami čvrsti možje, zastopniki vseh delov mesta Maribor, iz predmestij in okolice so prišli. Govoru našega voditelja dr. Korošca smo sledili s pazljivostjo. Tudi na tem shodu je bilo razpoloženje naših mož izvanredno navdušeno. Videlo se je, da se

temni prognozi, ko sem se zmisli ob enem na močne disciplinirane brutalne ljudi, ki iztegajo svoje polipske roke po teh lepih, žalibog tako razrovanih zemljah. Dež je padal v dolgih tenkih curkih, ko sem prispel v Zagreb in moral videti, kako je nek železničar na zagrebškem kolodvoru nekega seljaka, ki se je najbrže zaradi dežja zatekel v čakalnico, tiral ven, ne baš preljubezno. — Napotil sem se v mesto. Ne vem, ali sem svoje zagrebške vtise, ki sem jih dobil nekako pred petimi leti, totalno pozabil, ali pa se je res Zagreb medtem dokaj spremenil; faktum je, da sem se zelo težko orijentiral. Post varja discrimina rerum sem le našel svojega prijatelja dr. M.; hotel sem se z njim samo malo porazgovoriti in z desetim vlakom zvečer nadaljevati svojo vožnjo proti Bosni. Pa moja malenkost obrača, moj prijatelj doktor in njegova ljubezniva gospa pa obrne. Ostal sem pri njih čez noč in še cel drug dan v gostih. Dr. M. je eden izmed tistih, ki so izšli iz naših katol. akademskih društev, ki je pa še vedno, v kljub temu da je že dalje časa starejšina, v najožjem stiku z našim visokošolskim dijaštvom, še vedno enako navdušen za ideale, medtem pa od dne do dne bogatejši na praktičnem znanju in skušnjah; on je eden izmed tistih, ki gledamo nanje z zaupanjem, da bodo v stanu postati kvas nove katoliške inteligence na Hrvatskem, ki bo, sama polna altruističnega duha, preporodila tudi hrvatsko javnost v znamenju prave krščanske civilizacije. Naša katoliška akademska društva — naš up in naša radost!

(Dalje.)

priprosto ljudstvo ve boljše in zvestejše postaviti za svoje koristi, kot liberalni frakarji. V resoluciji se je shod navdušeno izrekal za slovenske poslance ter odobril obstrukcijo, dokler se ne ugoti pravičnim zahtevam našega ljudstva. Ogorčeno se je obsojalo postopanje Wastiana in — slovenskih liberalcev. Shodu je predsedoval mariborski meščan g. Družovič. Mariborska okolica se je na teh shodih jasno in odločno izrekla zoper krivično postopanje nemške večine, zoper Wastiana in zoper izdajalce-liberalce. Veseli smo tega prepoda mariborske okolice. Naše delo rodi sadove. Nočemo več tlačati ne Nemcem, ne slediti izdajskim liberalcem.

Na shodu v Mariboru 11. t. m. se je sprejela med viharinam navdušenjem sledeča resolucija:

»Volilci mesta Maribor in okolice, zbrani na shodu S. L. S. 11. februarja v Mariboru izrekajo poslancem S. L. S. popolno zaupanje. Ogorčeno obsojajo nasilno ravnanje Wastiana in drugov in pozivljajo poslance S. L. S., da vstrajajo v boju za enakopravnost in slovenske pravice!«

BUREN PROTESTEN SHOD HRVAŠKIH DIJAKOV V PRAGI.

Sežgana ogrska zastava. — Spopadi s policijo.

Praga, 12. februarja. Včeraj dopoldne se je vršil na Zofijskem otoku javen protestni shod hrvaških in srbskih dijakov proti sedanjim razmeram na Hrvaškem. Shodu je predsedoval vladni svetnik poslanec Metelka in se ga je udeležilo okoli 800 oseb večinoma dijakov. Govoril je poslanec Klofač, ki je opisoval zadnje dogodke na Hrvaškem in protestiral proti absolutizmu, ki se uveljavlja na Hrvaškem. Zagotavljal je Hrvatim simpatije Čehov. V imenu poljskega dijaštva je govoril dijak Czatovski, v imenu srbskega dijak Ostojic. V soglasno sprejeti resoluciji se izražajo simpatije Hrvatov in protestira proti Cuvajevemu režimu. V resoluciji se pozivlja češke poslance, naj želje Hrvatov podpirajo na odločilnih mestih. Po govorih raznih zastopnikov dijaštva so se zborovalci formirali v

demonstracijski sprevod

ter korakali hrv. pesni pojoč čez Ferdinandovo cesto na Graben. Klicalo se je »abcug« ministrskemu predsedniku Khuenu Hedervaryju in banu Cuvaju. Na Grabnu je skušala policija razkropiti demonstrante.

Spopadi s policijo.

Ker se ni posrečilo, razkropiti množice, prišlo je do spopada s policijo. Del demonstrantov, okoli 300 oseb, je korakal preko Vavčevega trga k muzeju in se postavil pred rampo. Ko so odpeli neko hrvatsko narodno pesem, so zažgali med burnim odobravanjem naenkrat narastle množice ogrsko zastavo.

Pretep s policijo.

Ko je policija zagledala gorečo zastavo, so udrla policijski komisarji med množico ter skušali aretirati nosilca zastave, kar se pa ni posrečilo. Policisti so gorečo zastavo pogasili ter se polastili njenih ostankov. Med policaji in množico je nastal hipno nepopisen pretep. Velik del zbranega občinstva se je zavzel za dijake.

S kamenjem proti policiji.

Kmalu so začeli leteti številni kamni proti policiji. Situacija je postajala vedno bolj kritična. Ko je bil eden demonstrantov aretovan, so ga skušali ostali dijaki osvoboditi.

S sabljami.

Policaji so bili prisiljeni, potegniti sablje ter so demonstrante razkropili. Nekaj dijakov je bilo pri tem ranjenih, ki pa so jih njihovi tovariši hitro spravili domov, da jih varujejo pred policijo. Medtem je bilo aretovanih še več oseb. Demonstranti so sledili aretovanemu do policijske stražnice v Vodni ulici.

Novi spopadi pred policijsko stražnico.

Tu je prišlo do novih burnih prizorov. Množica je obmetavala policijsko stražnico s kamni, tako da je bilo potrebnih 40 policistov, da so množico razkropili.

Aretovanci.

Aretovanih je bilo vseh skupaj šest oseb, med temi mediciner Gjuro Ostojic, mediciner Dragotin Klepac, bančni uradnik Ladislav Harmach, jurist Dušan Djajic, trg. akademik Anton Bedelov in trg. akademik Miloš Dupajnik, vsi večinoma zaradi razžaljenja straže.

GROF AEHRENTHAL.

»Vossische Zeitung« poroča z Dunaja, da se je bolezen zunanega ministra grofa Aehrenthala poslabšala.

Bolnik se brani, uživati hrano. Grof Aehrenthal leži čez dan popolnoma apatičen na zofi ter ne kaže nobenega zanimanja za kake dogodke. Njegovo stanje je zelo opasno.

BAN CUVAJ NE BO DEMISIJONIRAL.

V zagrebških političnih krogih sodijo, da je ban Cuvaj potoval na Dunaj, ker namerava baje podati demisijo. Kot pa poročajo z Dunaja, so to le kombinacije. Ogrski vladni krogi sodijo, da ni nobenega vzroka, ki bi mogel vzbuditi novo hrvatsko krizo. Hrvaški ban bo ob priliki svojega sedanjega bivanja na Dunaju izvršil le posete kot novoimenovani ban pri onih članih cesarske hiše, pri katerih se po svojem zapreženju pri cesarju ni mogel pokloniti.

GROF KHUEN NA DUNAJU.

Ogrski ministrski predsednik grof Khuen Hedervary je imel včeraj dopoldne daljšo konferenco z avstrijskim ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom, v kateri se je nadaljevala v soboto prekinjena razprava o brambni reformi. V najvažnejšem vprašanju glede službenega jezika v vojaškodnem postopanju vztraja avstrijska vlada na absolutno odklonljivem stališču napram ogrskim zahtevam, tako da tudi včerajšnja konferenca ni imela uspeha. Konferenco obeh ministrskih predsednikov je prekinil ravnatelj cesarjeve kabinete pisarne bar. Schiettl, ki je prinesel grofu Khuenu povabilo k avdijenci pri cesarju. Grof Khuen je kmalu nato odšel v Schönbrunn ter poročal vladarju približno v enourni avdijenci o pogajanjih z avstrijskim ministrskim predsednikom, kakor tudi o predlogih ogrske opozicije. Odločitev cesarja tudi v tej avdijenci ni padla.

NADOMESTNE VOLITVE V BOSENSKI SABOR.

Pri sobotnih volitvah v tretjem izlamskem okraju druge kurije (hercegovinska mesta) je bil izvoljen kandidat združenih mohamedanskih organizacij Ademaga Mešić, veleposestnik v Tesanju, s 1493 glasovi proti 146. — Pri volitvi v 18. srbsko-pravoslavni volilnem okraju druge kurije (Krajina) je bil izvoljen radikalec dr. Vojeslav Besarovic, tajnik trgovske zbornice v Sarajevu, z 842 glasovi brez protikandidata.

DALMATINSKI DEŽELNI ZBOR.

Pravaši zahtevajo, kakor pišejo listi, razpust deželnega zbora ter pričakujejo od novih volitev več mandatov. V novem deželnem zboru upajo doseči drugačno razdelitev volilnih okrajev, ki bi povečala njihovo moč. — Finančni odsek predlaga, da se za pokritje 320.000 K, ki bi se imele porabiti za zboljšanje učiteljskih plač, povisajo doklade. Pravaši odklanjajo predlog in izjavljajo, da deželni zbor ne bo mirno deloval, dokler se ne sprejmejo njihovi predlogi o razdelitvi volilnih okrajev.

DEMENTI O PAPEŽEVEM MOTU-PROPRIO GLEDE ŽIVLJENJA DUHOVŠČINE.

»Pol. Korr.« poroča iz Rima, da papež Pij X. ne namerava izdati nikakega motupropria glede privatnega življenja duhovščine. Vse tozadevne vesti so izmišljene.

NOVO BAVARSKO MINISTRSTVO.

Novo bavarsko ministrstvo se je sledeče sestavilo: Baron Hertling, predsednik in zunanje zadeve, Theelen Justica; von Soden, notranje zadeve, von Knilling, nauk; von Brenning, finance; von Seidl, promet; von Horn, vojska.

Društva.

+ Kmečka zveza za ljubljansko okolico je imela včeraj v Hrušici svoje zborovanje. Razpravljala sta o delovanju S. L. S. v deželnem zboru poslanca Povše in Dimnik, o pomenu kmečke zveze dr. Božič.

Ij Občni zbor Društva državnih uslužbencev (skupina Ljubljana) se je vršil včeraj popoldne v gostilni »Pri novem svet«. Otvoril ga je predsednik g. Zorko, ki je pozdravil navzoče, v prvi vrsti z dežele došle zborovalce ter kratko očrtal delovanje ljubljanske skupine. Tajnik Hübscher je prebral zapisnik lanskega občnega zbora, ki se je odobril, na kar je poročal o delovanju odbora v preteklem letu. Društvo je bilo v živahnem stiku s sorodnimi organizacijami ter je prejelo 75 dopisov, imelo pa je 1 občni zbor, 2 javna shoda, 10 mesečnih sestankov. Odbor je imel 9 sej. Društvo je poslalo tudi spomenico vsem državnim poslancem glede zahtev državnih uslužbencev. Na Dunaju je bilo pri zborovanju delegatov državnih uslužbencev zastopano po svojem predsedniku. Blagajnik g. Strnad je poročal o gmotnem stanju ljubljanske skupine. Društvo je imelo koncem leta 1910. 191 članov, v letu 1911. jih

je pristopilo 17, umrlo, izstopilo, oziroma črtalo se je pa 36 članov, tako da je bilo koncem leta 1911. 172 članov. Dohodkov je imela skupina 1199 K 50 vin., izdatkov pa 1125 K 62 vin. ter znaša denarni preostanek 73 K 88 vin. Podporni sklad skupine je imel 215 K 30 vin. prejemkov ter se je izplačalo 8 potrebnim članom 145 K podpore ter znaša blagajniški preostanek podpornega sklada 70 K 30 vin. Računski preglednik g. Marinko je predlagal absolutorij in zahvalo blagajniku in odboru ter se je predlog soglasno sprejel. Pri volitvi odbora je bil izvoljen za predsednika dosedanji predsednik g. Zorko, ki pa je izvolitev odklonil, nakar je bil skoro soglasno izvoljen za predsednika g. Marinko, občinski svetnik S. L. S. Nadalje so bili izvoljeni v odbor: za predsednikovega namestnika g. Bostele, za blagajnika g. Štrnad, za blagajnikovega namestnika g. Jerman, za tajnika g. Skobe, za tajnikovega namestnika g. Jeglič, za knjižničarja g. Zupančič, za knjiz. namestnika g. Muhič, za odbornike gg. Rupnik, Malovrh, Lenasi in Lenče. Za računske preglednike so bili izvoljeni gg. Zablatnik, Stucin in Mikuš. Pri slučajnostih se je razpravljalo o raznih društvenih zadevah ter se je poudarjala potreba organizacije, ki je zlasti koristila državnim cestarjem. Novo izvoljeni predsednik g. Marinko je pozivljaj člane k slogi in skupnemu delu za zboljšanje gnotnega položaja državnih uslužbencev ter je zaključil dobro obiskano zborovanje s trikratnim slava-klicem cesarju.

Društvo »Abstinent« naznanja vsem izobraževalnim društvom, da je pripravljen njega odbornik Lavoslav Puhar, prirejati protialkoholna predavanja, oziroma reorganizirati, poživljati in ustanavljati nova abstinenčna društva. Predavanja se pojasnujejo s skioptičnimi slikami. Več pove društvo »Abstinent« ali njega odbornik Lavoslav Puhar, linotipist, Ljubljana.

Društvo zdravnikov na Kranjskem ima izvanredni občni zbor v sredo, dne 28. februarja ob 8. uri zvečer v hotelu »Tratnik«. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Razdelitev dr. Löschner-Maderjeve ustanove. 3. Stanovske zadeve. 4. Samostalni predlogi članov.

Skupina »Jugoslovanske strokovne zveze« na Vrhniki je imela v nedeljo, dne 11. t. m., občni zbor, na katerem je o potrebi in pomenu delavske organizacije govoril poslanec Gostinčar.

Dnevne novice.

Kranjski deželni zbor. Dnevni red VIII. seje deželnega zbora kranjskega, dne 13. februarja 1912, ob pol 10. uri dopoldne: Naznanila deželnozbornskega predsedstva. — Poročilo deželnega odbora o nekaterih spremembah zakona o šolskem nadzorstvu. — Poročilo fin. odseka o deželnem proračunu za leto 1912. — Poročilo upravnega odseka o samostalnem predlogu poslanca Jakliča, Bartola, dr. Pegana in tovarišev zaradi otvoritve novih postaj in postajališč na dolenskih železnicah. — Poročilo kmetijskega odseka: o uravnavi Kamniške Bistrice; o načrtu zakona glede dolžnosti za vzdrževanje ograj; glede načrta zakona o izboljšavi pašnikov. — Poročilo fin. odseka: o prošnjah vodstva dekleškega sirotišča bar. Lichtenthurnove v Ljubljani za draginjsko doklado in za podporo v odplačilo dolga za šolsko poslopje; o prošnji oskrbnika Jeranove dijaške mize v Ljubljani za podporo; o prošnji avstro-ogrskega pomočnega društva v Aachen za podporo; o pobiranju 149% doklade po davčni občini Kal v krajini občini Šmihel pri Postojni; o pobiranju nad 100% doklade v občini Sv. Križ pri Kostanjevici. — Poročilo personalnega odseka: o prošnji Mihaela Podbevška, bivšega hišnika kmetijske šole na Grmu, za vsprejem v službo; o prošnji dr. Derganca, primarija v deželni bolnici, za brezobrestno posojilo v znesku 10.000 K; o prošnji vpokojenih deželnih uradnikov za draginjske doklade; o prošnji ravnatelja prisilne delavnice Alojzija Poljanca za vštevanje delovršbene provizije v plačo; o prošnji adjunkta prisilne delavnice Mulačka za pomaknitev v VII. plačilni razred; o prošnji ordinarija, voditelja blazine na Studencu dr. Divjaka za pomaknitev v III. plačilni razred; o prošnji uslužbencev pri nadzorništvu deželnih naklad Viljema Hrovata, Ivana Femca in Antona Zajca za definitivno nameščenje; o prošnji Marije Kreč, vdove po deželnem tajniku, za povišanje vdovske pokojnine; o prošnji Barbare Siard, Marije Vrančič, Ane Oblak, M. Abčan, M. Pečnik in U. Kristan, vdov po paznikih deželne prisilne delavnice, za zvišanje pokojnine; o poročilu deželnega odbora, zadevajoč dve osebni zadevi pri deželnih dobroteljskih zavodih v Ljubljani; o prošnji deželnega knjigovodstva za razpis štiri-

rih mest računskih praktikantov; o prošnji deželnega knjigovodstva za pomaknitev osebja; o poročilu vodstva dežel. dobroteljskih zavodov glede stalne namestitve nekaterih uslužbencev; o prošnji vrtnarskega pomočnika v bolnici Antona Jerlija za stalno namestitev; o prošnji pisarniškega adjunkta kmetijske šole na Grmu A. Lapajnetu za pomaknitev v višji plačilni razred; o prošnji paznika deželne prisilne delavnice Antona Ogrinca za vštevanje 30 službenih let.

Liška železnica. Hrvaški vladni listi poročajo: Z ozirom na vesti, da se liška železnica sploh ne zgradi, da bo imela samo značaj vacinalne železnice, smo pooblaščen izjaviti, da se liška železnica zgradi na vsak način in da bo imela značaj državne železnice.

Shod se je vrši včeraj v Kamnigoric. Govoril je F. Terseglav.

Sijajni shod S. L. S. pri Sv. Trojici nad Cirknico, ki ga je sklicalo ondotno kat. izobraževalno društvo, se je vršil včeraj po popoldanski službi božji v društveni sobani; bila je toplot za toliko število došlega občinstva premajhna. Več ljudi niti ni dobilo prostora in morali so zunaj — to pa celo v dežju — ostati pri vratih in oknih. Jasen dokaz, kako je naše ljudstvo željno poslušati svoje zastopnike o njihovem delovanju v deželnem zboru! — Shodu je predsedoval g. Andrej Pirman. Poročala pa sta o delovanju deželnega zbora gg. poslanca Fr. Drobnič in J. Ravnikar. Prvi je razpravljal o občinskih in gospodarskih zadevah; drugi pa o ostalih vprašanjih — zlasti o deželnem gospodarstvu zadnjih treh let, t. j. za dobo, odkar ima večino v deželnem zboru in deželnem odboru S. L. S. Pri tej priliki je ožigolal krivične napade o slabem deželnem gospodarstvu naših nasprotnikov. — Domači gospod župnik je končno navzoče navduševal k vztrajnosti pri delu za našo dobro stvar. Ako stori vsak naš somišljenik svojo dolžnost, bo naša zmagala tudi pri prihodnjih občinskih volitvah gotova! — Ljudstvo je sledilo izvajanjem gg. govornikov z največjo pazljivostjo ter izreklo ob koncu shoda neomajano zaupanje poslancem S. L. S.

Polom pivovarne v Lescah. Pivovarna v Lescah, ki so jo ustanovili koroški nemški gostilničarji ter so tudi nekaj slovenskih za sodelovanje omamili, je prišla v konkurz. Dolga je pol milijona kron. V Ljubljani izgubi neki gostilničar 40.000 K.

Promoviral je v soboto za doktorja prava na graškem vseučilišču g. Vladimir Golja iz Novega Mesta. Čestitamo!

Prestolonaslednik na Brionskih otokih. Koncem tega meseca pride prestolonaslednik Franc Ferdinand na Brione, kjer bo ostal s svojo družino bržkone cel mesec.

Drugi avstrijski dreadnought bodo spustili, kot smo že poročali, dne 21. marca t. l. v Trstu v morje. Slavnosti bo prisostvoval prestolonaslednik Franc Ferdinand s svojo soprogo vojvodinjo Hohenberg. Drugi dreadnought dobi ime »Tegetthoff«.

Pešpolk štev. 32, ki je sedaj v garniziji na Dunaju, pride v Trst.

Hidroelektrično centralo na Dravi poleg medmurskega mesta Preloga namerava zgraditi peštanska komerc. banka. Proti tej nameri pa so se pritožili interesi v Hrvaški in ima sedaj rešitev v rokah kralj. županijska oblast v Varaždinu.

Prešičje meso je postalo cenejše v Zagrebu. Došla je namreč večja pošiljatev zaklanih prešičev iz Srbije ter se prodaja meso v obeh mestnih mesnicah po 1 K 40 vin. do 1 K 76 vin. kg.

Vič. Sebe vrednega dopisnika ima »Dan« na Viču. V zadnjem dopisu se je ta izdal, da zna za silo tudi latinski. Dasi smo že prej vedeli, kedo da je ta naš »prijatelj«, smo se v tem mnemu zdaj še bolj utrdi. Za enkrat javnosti še zamolčimo njegovo mlodonečje ime in pomenljiv priimek, saj po občini ga tako vsi poznamo. Pravijo, da je tam daleč na severu študiral, zdaj pa ugiiblamo ali je šolo na kol obesil iz samega strahu za svoje rojake, da bi jih frančiškani preveč ne »poklerikalili«. Pa naj ve, da je že prepozno. Premalo nas pozna, ako misli svojo liberalno politiko pri nas nemoten uganjati. Tič pa je ta fant. Silno vsiljiv je. Vse bi rad komandiral: občino, šolo in cerkev. V občinskem uradu imajo ves respekt pred njim. V šoli kar med poukom silijo v učno sobo. Posebno drzen je napram cerkvi. Nedavno od tega je nek pater »čez njega pridigale«. Tako je namreč slišal, ne da bi bil v cerkvi. Ne boš, si misli. Patri pa ne bodo »čez mene« pridigali in je šel v župnišče, da bo patre opozoril kaj in kako naj pridigajo. Seveda so mu tam povedali tako, da v tem oziru ne bo več patroni dajal instrukcij. Tudi oznanila o raznih društvenih prireditvah v cerkvi mu niso po volji. Pravi, da zato vera peša. Posebno nervozen je pa, odkar je

slišal, da patri v cerkvi molijo za izpreobrnjenje nekega trdovratnega grešnika. Ne vemo, čemu si tolikanj k sreči jemlje to molitev. Ali se boji, da bi tudi za njega ne molili, ker se tako ostudno norčuje iz vsega, kar je cerkvenega. V ponedeljkovem dopisu se je spraval nad deželni odbor in čez S. L. S. Kar na debelo se pa laže, ko trdi, da je deželni odbor dal tukajšnjemu Društvu domu celih 600 K. Resnica je pa, da niti fika nismo dobili v ta namen. Pač pa je deželni odbor prispeval za otroško zavetišče 200 K, za katere se mu tem potom najpristrajše zahvalimo. Dr. Pegan je na shodu tukaj pred občinskimi volitvami izjavil liberalcem in demokratom: Ako se hočete bosti z deželnim odborom, se pa poskusite. In res! Naši naprednjaki so tako otročji, da to poskušajo. In potem pa podpore prosijo. Vodi jih pa v tej nerodni politiki mladič, kteremu smo posvetili pričujoči dopis. Škodo pri tem ima pa občina in dobra stvar. Zato pa vsi pametni Vičani temu fantu damo tale edino pravi in resni nasvet: Fant, pusti politiko in poprimi se knjig, pa pridno študiraj, da ne boš s svojo nerodno politiko škodil sebi in občini.

Uboj. V soboto zvečer so v Kiju, župnije Šempeter pri Novem mestu, ponočevali fantje, med njimi tudi 18letni fant, posestnikov sin Alojzij Bevc. Tega in druge mlade ponočnjake je starejši fant in prijatelj Alojzija Bevca napodil z besedami: »Pojdite spat, taki-le pobje ne bodo še vasovali...« Pri teh besedah je zagnal poleno, s katerim je zadel Alojzija Bevca v čelo mu prebil glavo in možgane pretresel. Pripeljali so ga nezavednega v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer je v nedeljo popoldne umrl. Usodepolni udarec mu je prizadel 20letni Tratnikov sin iz Žerovega sela, kakor se govori, ne z namenom, ampak po nesrečnem slučaju, ker sta bila preje dobra znanca. Tratnik se je sam zglašil pri novomeškem sodišču.

Umrli je v Radovljici ga. Lujiza Schaffer roj. Schubert, soproga c. kr. okrajnega tajnika.

Pobegnil je iz Gorice po izvršeni slepariji četovodja dragonskega polka štev. 5 B. Marovšek.

Glasba.

Koračnico za naše Orle je zložil skladatelj Anton Jakl po besedah Frana Kristana. — Klavirski izveček te koračnice, ki se je zelo posrečila in se bo takoj udomačila, je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 1 K.

Nova Gerbičeva skladba. Ravnomar je izšla krasna zbirka lepih in lahkih Marijinih pesmi za mešan zbor, soli in orgle pod naslovom: »Slava nebeške kraljice«. Zbirko je zložil naš odlični in prezaslužni skladatelj profesor Gerbič. Glasbeni mojster, kakor je Gerbič, ki temeljito pozna ne le iz šole, temveč tudi iz cerkvenih korov, potrebo in moči naših cerkvenih zborov, jim je podal s tem zbirko, ki je pri vsej svoji krasoti razmeram popolnoma primeren. Upamo, da bodo naši strokovni listi vedeli ceniti zaslužno delo in trud našega glasbenika in bodo z obširno oceno vzbudili zanimanje za to lepo in praktično uporabno zbirko. Partitura velja 3 K, posamezni glasovi pa po 30 vinarjev. Zbirko je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Nove skladbe za tamburaše! Koncem marca izide skladba: »Na v a s i«. Koračnica po narodnih pesmih, ki jo je priredil znani skladatelj g. Marko Bajuk. S tem zvezkom začne vrsta skladb, ki bo obsegala okoli deset zvezkov, ki bodo izhajali približno vsakih šest tednov. Cena je zvezku le 1 K 20 v, posamezni glasovi so 20 v za društva, ki se naznanijo saj do konca februarja. Oblika bo 4" in izdaja zelo pregledna. Društva si tako za mal denar nabavijo pripravne skladbe. Upati je, da se vsa tamburaška društva brez izjeme poslužijo te ugodnosti. Naročila sprejema Ivan Vrečko, Katol. tiskarna v Ljubljani.

Štajerske novice.

Nezaslišana predrznost železniskega uradnika. Dne 8. svečana t. l. ob trideletni na 9 zjutraj sem, se pripeljal na postajo št. Lovrenc nad Mariborom ob koroški železnici. 6 minut pred dohodom osebnega vlaka pristopim k odprti blagajni in zahtevam mirno, glsano in razločno v slovenskem jeziku — kakor dosedaj skozi 7 let vedno — vozni listek v Maribor, glavni kolo-dvor, tretji razred. Poslušajo mladi

uradnik Henrik Gasser, ki me je prej večkrat razumel, me tokrat ne razume in me odpravi, rekoč: »Ich verstehe nicht«. Zahtevam tudi v slovenskem jeziku gospoda postajenačelnika. Me razume, a mesto da bi šel po njega, mi pokaže z roko v smeri, kjer bi imel postajenačelnik biti. Sam ga moram iti iskat. Idoč se snidem z gospodom c. kr. stotnikom-avditorjem iz Maribora, dobrim znancom in z zdravnikovo gospo dr. Krautner, ju pozdravim in zgovorim par vljudnih stavkov. Tukaj blizu najdem g. postajenačelnika in mu rečem: »Jaz danes pri blagajni ne dobim voznega listka.« Postajenačelnik gre takoj v biro, stopi k blagajni in reče zraven stoječemu poslujočemu uradniku: »Geben Sie dem Passagier die Fahrkarte, die er wünscht. Das Verzeichnis der slovenischen und deutschen Stationsnamen hängt ja da«, mu pokaže. A Henrik Gasser se ustavi tudi svojemu šefu. Z besedami: »Ich kenne nur ein Marburg, aber kein Maribor, außerdem hat der Passagier 5 Minuten vor Einfahrt des Zuges keinen Anspruch auf die Fahrkarte«, hiti uradnik Gasser pri vratih ven. Gospod postajenačelnik sam mi da vljudno v slovenskem jeziku zahtevani vozni listek. Za nekaj minut pridrdra vlak. Vrnivši se iz Maribora zahtevam pritožno knjigo, v kateri zabilježim cel dogodljaj vestno, natančno in resnično ter navedem v čakalnici istočasno se nahajajoče priče: g. Jožefa Schatz, učiteljica, g. Tomissa, krojaškega mojstra, gospo Viktorijo Engel, vsi iz št. Lovrenca nad Mariborom ter g. Fr. Horvat, slikarskega mojstra iz Maribora. V pojasnilo se te-le opombe: 1. Že 7 let se vozim večkrat v letu iz te postaje v Maribor in druge kraje, zahtevam vedno na slovenski zemlji v slovenskem jeziku vozni listek, dosedaj sem ga vedno od vsakega uradnika dobil, danes pa ne. 2. Pred nekaj tedni je poslal inšpektorat od železniške rekreacije vsem železniškim postajam od Maribora do Celovca seznamek imen železniških postaj v nemškem in slovenskem jeziku z naročilom, da se potnikom gotovo na slovensko zahtevno izroči vozni listek. 3. Kako-li je mogoče, da se še na slovenski zemlji nahajajo železniški uradniki, ki prezirajo pravice večine ljudstva, se ustavljajo svojim šefom in inšpektoratu? Kje je disciplina? — F. H.

Iz šolske službe. Imenovan je provizorični učitelj Franc Hausmann v Studencih pri Mariboru, stalnim učiteljem istotam. — Učiteljici Ida Wudler v Grižah pri Celju in Rozina Vidali v Libojah pri Celju, zamenjate svoji mesti.

Südmarkine prireditve. Od meje se nam piše: Südmarkini in šulferajnski obmejni shodi, obmejna zborovanja, plesi in druge prireditve se nič kaj dobro ne obnesejo, kajti lažni krčmarji in drugi dobičkaželjni baje ne skupijo toliko, da bi mogli plačati razne večje in manjše dolgove. Vprašate se, ali je to mogoče pri tako bahatih in košatih krčmarjih - gostilničarjih? Ne samo mogoče, ampak resnično, ker se ti menda zanašajo, da bosta od gostilničarskih prispevkov Südmarka in Schulferein plačala tudi njihove dolgove. Dvomimo, da bi bilo kaj takega v pravilih südmarkinih in šulferajnskih.

Samomor. V petek ponoči se je ustrelil v Studencih pri Mariboru bivši pomožni kovač pri južni železnici Stepich. Ustrelil se je v svojem stanovanju s kroglo iz revolverja. Zapušča ženo in nepreskrbljene otroke.

Smrtna kosa. V Trbovljah je umrl g. Franc Gobec, rudniški paznik in odbornik Društvenega doma.

Prememba posesti. Predilnico v št. Pavlu pri Preboldu v Savinjski dolini je kupil konzorcij, ki oskrbuje tudi predilnice v Litiji in Tržiču (Monfalcone) na Primorskem.

K samoumuru sodnega kanclista Borča v Ptuj. Pred par dnevi smo poročali, da se je v Ptujju ustrelil sodni kanclist Borč. Dosedanja preiskava je dognala, da je Borč poneveril okroglo 10.000 K denarja varovancev in da je ponaredil več menic. Ljudje so se začudili, ker je Borč živel vedno bolj skromno. A to lastnost je kazal samo pred ljudmi, doma pa je živel zelo potratno in njegovi dohodki mu niso donášali toliko. Pri hišni preiskavi so našli 1000 K denarja ter drugih dragocenosti v vrednosti 1200 K. Ker je skoraj gotovo, da je tudi njegova soproga za ta poneverjenja vedela, so jo zaprli.

Iz vojaško - duhovniške službe. Za c. in kr. vojaškega kurata v Maribor pride Ljudevit Lacina.

Nemški listi proti Wastlanu. Skoro vsi Nemci se zdaj jezijo na Wastiana, ker je s svojo nemškonacionalno nadutostjo preprečil sporazum med Slovenci in Nemci in zakrivil, da de-

Željni zbor ni prišel do prepotrebnega dela. Celo tetka »Tagespost« se je razjezila in bere Wastianu levite. Ko piše svoje pripombe in našteva razne momente tako-le ošteva Wastianov separatizem: »Das böseste aber war die Spaltung, die sich im eigenen Lager der Deutschfreiheitlichen ergab.« Dalje: »Es hat keinen Zweck, die offene Wunde noch mehr zu weiten; aber die Hand soll man darauf legen und davor warnen, gegenüber den gemeinsamen Feinden nationaler und kultureller Art sich den Luxus der Eigenbrödelei zu gönnen, wo es sich im Endziele doch um Existenzfragen der Deutschen überhaupt handelt.« Hud poper za nespravljivega Wastiana! — Razun »Tagespost« je tudi celjska »Deutsche Wacht« vsa vznevoljena.

§ **Nova bolnišnica na Sp. Štajerskem.** Poročali smo pred kratkim, da so kupili grad Novo Celje pri Zalcu usmiljeni bratje iz Grada. Kakor je naš dopisnik v Celju izvedel, mislijo v gradu usmiljeni bratje ustanoviti bolnišnico. Ako bi se to uresničilo, bi bila naprava za Savinjsko dolino velikega pomena, ker razun Celja ni v Savinjski dolini daleč naokrog nobene bolnišnice.

§ **V silobranu.** Iz Dolenjevasi pri Brežicah se nam poroča: Pred par dnevi je šel kočarski sin Franc Gobec iz Dolenjevasi v Starovas. Med potjo je prišel skupaj s posestniškim sinom Ignacom Novakom iz Zverinjskega. Med obema je nastal prepri in kmalu nato pretep z noži. Ko si Gobec ni vedel drugače pomagati, je ustrelil iz revolverja na nasprotnika ter ga smrtno-nevarno ranil.

§ **Zastrupiti se je hotel s fosforom** v Mariboru v svojem stanovanju fotografski pomočnik Franc Žganc. Vendar so ga še pravočasno rešili ter ga z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico.

§ **Vozova trčila skupaj.** Blizu Kaple sta trčila skupaj vozova posestnikov Andreja Koruna in Luke Štobarja. Štobarjev konj je dobil take poškodbe, da je takoj poginil. Štobar ima 1000 K škode.

§ **Aretirana tatnica hranilnih knjižic.** 10. t. m. zjutraj je v neki gostilni v Gradcu 18letno vlačugarico Heleno Kober prijel nek detektiv. Nedavno je namreč ukradla nekemu potniku, s katerim je stanovala v gostilni, tri hranilne knjižice v znesku 1400 kron ter večjo svoto denarja. Ker knjižice, ki so bile izstavljene od ogrske poštne hranilnice, ni mogla izkoristiti, jih je anonimno poslala na policijo. Izročili so jo sodniji.

§ **Poroka štajerskega rojaka v Avstraliji.** Pred nekaj leti je zapustil mlad mož Alojz Hödl iz Radgone s culico na hrbtu svoj rojstni kraj. Bil je izučen usnjat ter si je šel iskat v svet sreče. Po večih letih je prišel v Tasmanijo in Sydney v Avstraliji ter se tam poročil z neko avstralsko damo Miss Effie Dengale de Chotswood pod imenom Louis de Hödl. V zadnjih dvanajstih letih je prepotoval vseh pet delov sveta. Ta pogumen štajerec iz Apač pri Radgoni uživa zdaj svojo srečo v »modrih gorah« v Avstraliji.

§ **Razpisano** je mesto pisarniškega uradnika 10. ali 11. plačilnega razreda v Ptuj ali pri katerem drugem sodišču v okrožju graškega nadsodišča. Prošnje do 10. marca.

§ **Pretep.** Kakor poročajo iz Ptuja, so se 4. februarja stekli v Svetincih domači in dragatuški fantje do krvavega. Za orožje so služili koli, late in noži. Kmečkemu fantu Rudolfu Firstu iz Svetince je nekdo razrezal z nožem cel obraz do vratu. Rana je zelo nevarna. Osem pretepačev so že zaprli. Sodišča naj bi v takih slučajih posebno v ptujskem okraju postopala nekoliko strožje, da bi bilo takih »zabav« enkrat konec.

§ **Ustrelil se je na Ptujski gori** nekdanji ptujski gostilničar in mesar Weissenstein. Vzrok je konkurz.

Ljubljanske novice.

lj **Predpustnica »Ljubljane«** bo prihodnjo soboto ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«.

lj **Javno predavanje.** Jutri predava v mali dvorani »Ljudskega Doma«, II. nadstropje na galeriji g. dr. Martin Malnerič: »Vzgoja čuta za pravico in pravna izobrazba ljudstva.« Začetek točno ob 8. uri zvečer. Opozarjamo na to predavanje posebno naše izobraženstvo posebno vzgojevalce in voditelje organizacij.

lj **Ljudski oder.** V nedeljo, 11. t. m. se je ponovila burka »Pri belem konjčku« z gostom g. Verovškom v ulogi Oroslava Bucka. K poročilu o premijeri nimamo bogve kaj novega pristaviti. Omenim naj, da se je vobče še vse bolje igralo, kot pri premijeri, samo dr. Kovač je bil veliko

2. podpred. dr. Paasche
(nacionalen liberalce)

Predsednik dr. Spahn
(centrum)

1. podpreds. Schiedemann
(socijalni demokrat)

PREDSEDSTVO NEMŠKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

slabši. Njegove geste so bile afektirane, upogibanje v kolenu naravnost smešno; čemu vedno mežika? Gost Verovšek je bil živahno aklamiran in je zopet dvignil ves personal k sebi. Občinstvo je bilo prav zadovoljno s predstavo, ki je res v vsakem oziru uspešna. — Gledišče je bilo srednje dobro obiskano. — Prihodnja predstava bo drugo nedeljo, dne 25. februarja.

lj **Seja kluba občinskih svetnikov S. L. S.** se vrši v navadnih prostorih v torek, dne 13. februarja, ob pol 8. uri zvečer.

lj **Občni zbor Slov. kat. del. društva.** Včeraj se je vršil v Ljudskem domu občni zbor Slov. katol. delavskega društva v Ljubljani. Poslanec Gostinčar je govoril o potrebi delavskega političnega društva. Končno se je sprejela sledeča resolucija: »Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani« izraža visokemu deželnemu zboru priznanje in zahvalo za sklep, ustanovitve deželne klavnice. Občni zbor je bil dobro obiskano.

lj **Deželni zbor** napadajo nekateri gospodje v »Jutru«, ker ni dal 20.000 K za Jakopičev paviljon. »Jutro« je po mnenju teh gospodov pravi kraj, da se naše poslanke pridobi.

lj **Predpustnica delavstva c. kr. tobačne tovarne** je uspešna v soboto v vsakem oziru sijajno. Občinstva je bilo letos mnogo več kot lani, vsa priredba je bila res odlična po nastopu in uspehu.

lj **Električno železnico** nameravajo, kakor se čuje, razširiti do tobačne tovarne oz. do Viča.

lj **Poroka.** Poročil se je danes občešpustovani trgovec z usnjem na Sv. Petra cesti g. Karel A. Kregar, nekak blag. gospe Franje Širnik, veleposelstnice, z gđ. Mimi Treo iz ugledne rodbine nedavno umrlega hišnega posestnika in podjetnika g. Simona Treo. Srečni dvojici so prijatelji poslali iz raznih krajev 55 brzojavnih čestitk. Tudi mi se jima pridružujemo s srčno željo: Bog daj največ sreče!

lj **Poroči** se je te dni preparator g. Albin Schweitzer z gospo Adelo Schuster, rojeno Šusteršič, hišno posestnico v Kapičevski ulici.

lj **Kolo je bilo ukradeno** iz Tonhalle poslovođu g. Hugonu Langerju. Kolo je črno pleskano, je trdke »Regent«, ima na desni bilanci vtisek, kolesi imata znotraj rdeče črte, na zvoncu pa je vtisnjena trdka Čamernik, sedlo ima eno pero zlomljeno in je vredno 80 K. Pred nakupom se svari.

lj **Umril so v Ljubljani:** Berglez Zofija, posestnikova hči, 17 dni. — Rudolf Zajec, posestnikov sin, 36 let. — Ivan Jeglič, dninar, 47 let. — Gregor Grošelj, zasebnik, 27 let. — Metod Rosolnik, rejeneec, 3 dni. — Marija Woelfling, hči mizarjeva, dva meseca. — Ivan Poženel, užitar, 66 let. — Franc Berlan, hlapec, 53 let. — Stanko Zahar, delavčev sin, 3 mesece. — Ferdinand Jerančič, sin tapetniškega pomočnika, 11 mesecev.

lj **Poroči** se je v soboto g. Ferdo Vovko z gđ. Minko Burja.

lj **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, Viktorja Parme izvirna opera »Caričine Amaconke« (za par-abonente). — V četrtek Dvořakova velika opera »Rusalka« (za nepar-abonente). — V soboto Henrika Ibsena veseloigra »Zveza mladine« (za par-abonente). — V nedeljo popoldne ob 3. uri F. S. Finžgarjeva ljudska igra »Divji lovec (za lože par), zvečer prvič francoska burleska »1.000.000« (za nepar-abonente). — Pripravljata se Neumannova opera »Ljubimkanje« in Millockerjeva opereta »Dijak prosjak«.

lj **Opozarjamo** na inserat trdke Schweißter, prodajalne čevljev v Prešernovi ulici.

Gospodarstvo.

lj **Kletarski in vinarski tečaj na Grmu.** Kranjska kmetijska šola na Grmu priredi od 4.—6. marca kletarski tečaj, dne 7. in 8. marca pa vinarski tečaj. Vspored tečajev so sledeči: V pondeljek, dne 4. marca popoldne od 2. do 4. ure. Ravnanje z vinom. Voliv te-

gatve in kipenja na kakovost vina. Lastnosti in sestava vina. Od 5.—6. ure. Preiskavanje vina. V torek, dne 5. marca popoldne od 8.—10. ure. Ravnanje z zdravim in pokvarjenim vinsko posodo. Ovinjenje sodov. Poraba in vrednost žvepla v kletarstvu. Od 10. do 12. ure. Praktično razkazovanje v vinski in kipelni kleti. Popoldne od 2. do 4. ure. Pretakanje vina. Čiščenje vina. Filtriranje vina. Od 4. do 6. ure. Praktične vaje v vinski kleti. V sredo, dne 6. marca popoldne od 8. do 10. ure. Lastnosti dobre vinske kleti. Odprava vinske kleti. Napaka vina. Od 10. do 12. ure. Praktične vaje v vinski kleti. Popoldne od 2. do 4. ure. Napake in boleznine vina. V četrtek, dne 7. marca od 8. do 10. ure. Cepljenje trt. Siljenje trt v silnicah, gorkih lelah in drugih prostorih. Razkazovanje s cepilnicami v trtnici. Od 10. do 12. ure. Razkazovanje silnice in cepilnih strojev. Vaje v cepljenju. Popoldne od 2. do 4. ure. Saditev novih vinogradov. Ravnanje z mladimi trtami v vinogradu. Od 4. do 5. ure. Vaje v cepljenju trt. V petek, dne 8. marca od 8. do 11. ure. Pomladanska dela v vinogradu. Zgoja in obrezovanje trt. Gnojenje trt, osobito z umetnimi gnojili. Popoldne od 2. do 5. ure. Praktične vaje v obrezovanje trt v šolskem vinogradu v Cerovcih.

Ker je udeležba osobito pri kletarskem tečaju omejena, je dovoljen pristop le tistim, katere ravnateljstvo izrecno sprejme. Priglasila se sprejemajo (po dopisnici) do 25. februarja pri ravnateljstvu kmetijske na Grmu, pošta Kandija pri Novem mestu.

Odaljenim in revnim kranjskim vinogradnikom povrne ravnateljstvo potne stroške do Novega mesta in tudi podpore 2 K na dan za prehrano. Za to podporo je treba v priglasilu izrecno prositi.

AMERIKA UTRUJE PANAMSKI PREKOP.

Iz Washingtona poročajo, da se zgradi na otoku Flaminco v Tihem Oceanu pri vzhodu v panamski prekop velika trdnjava.

Razne stvari.

lj **Velika zapuščina češkim narodnim društvom.** Ružena Pražakova, vdova po pokojnem višjem uradniku banke Slavije Lad. Pražaku, je vse svoje premoženje v enakih delih zapustila češkim šolskim in obratnim društvom. Premoženje znaša 260.000 K in bodo društva po odbitku legatov v znesku 46.000 K dobila po 40.000 K.

lj **Za ojačenje Rusije na morju** je interministerijalna komisija sklenila zahtevati od državne dume pol milijarde izrednega kredita.

lj **Grof Lützow v Ameriki.** Predsednik Taft je v posebni avdienci sprejel grofa Lützowa in mu častil na uspehu njegovega govora o zgodovini in ciljih češkega naroda v kongresu, kakor tudi na zanimanju, s katerim se na ameriških vseučiliščih pričakujejo njegova predavanja o istem predmetu.

lj **Socialna statistika učiteljstva v Nemčiji.** Glasom lista »Zeitschrift für pädagogische Psychologie« pohaja nemško možko učiteljstvo vedno bolj iz vrst premožnejših slojev, nasprotno pa je učitelj vedno več iz revnejših ljudskih plasti.

lj **Krepak odgovor.** Gojenke neke višje dekliske šole so dobile novega, mladega profesorja. Sklenile so v svoji častilakomnosti in starosti, da novega profesorja ne bodo kot navadno pozdravljale z vstajanjem s sedežev. Kakor rečeno, tako tudi storjeno. Posmehljivi obrazi učenk so se pa precej podaljšali, ko jim je rekel profesor smehljaje: »Zeiel bi vam, gospodične, da bi ne obsedele za vedno!«

lj **Solnograški deželni zbor** je soglasno sprejel pregled o ustanovitvi zdravilišča za bolne na pljučih v Solnogradu.

lj **Roparski napad na Zgornjem Avstrijskem.** Iz Linca poročajo: V Zellu ob Prami je vlomil neznan ropar v hišo Elizabete Hanzinger, napadel 8letno

starko, zvezal ji roke ter oplenil hišo. V Rithanu se je ropar splazil v neko hišo ter napadel spečega kmeta Neuhoferja, kateremu pa se je posrečilo zapoditi roparja v beg.

lj **Nečloveški oče.** Porotno sodišče v Ratiboru je obsodilo 44letnega zidarja Aog. Winklerja, ki je s svojo ženo in otroki že leta barbarsko ravnal ter sunil svojo ženo z nogo od stola v trebuh, tako da je umrla od poškodb. Sedel bo 15 let v ječi.

lj **Cel polk zaprt.** V Stanislavu so se zadnji čas množili vojaški izgredi, katerih so se zlasti udeleževali vojaki 14. dragonskega polka. Divizijski poveljnik je sedaj cel polk do stražmojstrov obsodil v 60dneven zapor v vojašnici.

lj **Tovarnar podaril svoje podjetje delavcem.** Veliko senzacijo vzbuja na Francoskem nenavadno dejstvo, da je v Chermont-Ferrandu tovarnar čevljev de la Tour podaril svojim delavcem celo svojo tovarno v vrednosti 1½ milijona frankov.

lj **Trije dečki utonili pri drsanju.** V Vratislavi so trije dečki, ki so se drsali na zamrznjeni Odri, zasli v neko ledeno razpoko in utonili. Neki mlad človek, ki jih je hotel rešiti, bi kmalu sam utonil.

lj **Strah pred hvalo v časopisju** je pri ruskih uradnikih tako velik, da zavzema reč groteskne oblike. Vsakega uradnika, ki se ga omenja v časopisju zaradi njegove nepodkupljivosti in pravičnosti, uprava brez usmiljenja odstavi. V takem slučaju je uradnik sumljiv. Nek list v Voronežu je nedavno priobčil pismo nekega orožniškega ritmojstra, ki je za razmere na Ruskem zelo značilno. V Voronežu je namreč nastal grozen požar, pri katerem je bilo več oseb v smrtni nevarnosti. V sled posredovanja tamošnjega orožniškega ritmojstra, pa so bili vsi ljudje rešeni gotove smrti. Ker je ritmojster pri tej priliki veliko več storil, kot je bila njegova dolžnost, ga je voroneški list omenil s pohvalnimi besedami in omenil, da more le resnično plemenit človek pokazati toliko požrtvovalnosti in poguma. To prav za prav ni bilo nič več kot resnično. Prihodnjega dne pa je prejel urednik lista pismo, ki mu je zbudilo nemalo začudenje. Pismo se je glasilo: »Vi omenjate, da sem se pri večeršnjem požaru izkazal kot plemenit človek. Meni ni o tem ničesar znana. Jaz se nisem v tem oziru prav nič odlikoval, tudi nisem med požarom pokazal kake posebne energije, temveč sem samo toliko pomagal, kolikor moram pomagati orožniški ritmojster. Tudi posebne premišljenosti nisem pokazal pri vodstvu gašenja. Prosim, da ta izraz resnice in popravka vašega napačnega poročila v prihodnji številki vašega lista objavite. Orožniški ritmojster Giotov.« Na ritmojstrovo željo je poročal drugi dan urednik, da se ritmojster ni izkazal kot plemenit človek in da so tozadevna poročila napačna. Urednik pa je zraven pripomnil, da je ritmojster rešil 16 ljudem življenje in pri tem pokazal, da se ne boji smrti. Da bi urednik zadostno osvetlil razmere v podobnih slučajih, je pristavil k omenjenemu sledečo dogodbico: Neki urednik je bil od policije obsojen na 100 rubljev globe. V policijskem uradu je zaradi te zadeve nastal sledeči razgovor: Urednik: »Spreglejte kazen, če ne se bom grozno maščeval!« Policijski glavar: »S čim? Kako se morete maščevati nad menoj?« Urednik: »Priobčil bom članek o vaši osebi, da ste najplemenitejši človek v guberniji, da vas ljudje obožujejo in da ste nepodkupljivega značaja.« Policijski glavar (ki je pri teh besedah obledel): »Usmiljenjel Moja družina in moji otroci! Ako to storite, izgubim službo! Odpustim vam kazen, samo ne hvalite me!«

lj **Naraščanje prebivalstva v ogrskih mestih** zadnjih 10 let znaša v Debrecinu in Nagyvaradu 57, Temešvaru 50, Aradu 44 in pol, Požunu 39 in pol, Segedinu 35 in pol, Kecskemetu 34, Szabadki 26 in Hodmezövasarhely 12,3 odstotke.

lj **Opuščena češka šola na Dunaju.** Češki Komenskyjevi šoli v 5. okraju na Dunaju so bili odpovedani šolski prostori. Ker Komenskyjevo društvo ni dobilo nikjer drugod primernih prostorov za to šolo, ki obstoji v 5. dunajskem okraju že od leta 1898, so jo definitivno opustili. Šola je obiskovala 70 otrok.

lj **Ogrsko sadje v Monakovem.** O priliki otvoritve nove tržnice v Monakovem dne 14. t. m. prirede ondi ogrski sadjerejci razstavo ogrskega sadja. Ogrski sploh resno trudijo, da v južnih nemških deželah s svojimi pridelki izpodrinejo italijansko konkurenco.

lj **14 let po krivem v blaznici.** Zagrebške »Novosti« poročajo, da živi v Zagrebu še nad leot dni nek Srijemec, ki je bil 14 let po krivem zaprt v blaznici. Pred 15 leti mu je umrl oče in zapustil pol milijona premoženja. Razun njega je še en brat

Tega slednjega jako ljubi njegova mati, medtem ko njega, ki je bil ljubljenec očetov, mati ne mara. Da bi tedaj, če mogoče, premoženje prišlo v roke le njenemu ljubljencu, je z zvijačo in podkupovanjem spravila drugega sina v neko ogrsko blaznico, od koder je bil pa kot hrvaški državljani oddan v Stenjevec pri Zagrebu. Tako je nesrečnež preživel 14 let v blaznici. Zatrjeval je sicer vedno, da je zdrav in da ga mati iz zlobnega namena drži zaprtega v blaznici, — toda kdo poslušal norca! Končno je le našel ljudi, ki so postali nanj pozorni in se prepričali o resničnosti njegovih trditvev. Takoj so izposlovali njegovo odpuščenje iz blaznice in sedaj teče pravda proti materi, ki se je od svoje strani pritožila proti odpuščenju sina iz blaznice. Vzdrževati ga morajo dobri ljudje; ona noče zanj ničesar plačati. Varuh pa, ki mu ga je postavila, je seveda slepo orodje v njenih rokah.

Štrajki na srednjih šolah. Na več srednjih šolah v Galiciji je došlo vsled slabih klasifikacij ob izidu I. tečaja do dijaških štrajkov, tako v Sanoku, Kolomeji in Wadowicah. V Kolomeji so zagrozili dijaki nekemu profesorju s smrtjo. Deželni šolski svet je bil primoran več razredov razpustiti. V Wadowicah je prišlo do velikih izgredov štrajkujočih dijakov.

Inomoški poštni ropar izsleden. Dne 24. januarja je na neko podružnično pošto v Inomostu prišel v uniformi poštne službe oblečen človek ter prevzel tamošnjo službeno poštno vrečo, v kateri je bilo tudi 17.180 kron denarja. Ta človek je bil slepar, ki je z denarjem pobegnul in ki so ga sedaj tudi izsledili. Nahaja se na potu v Ameriko ter bo aretovan, predno se bo izkrcal v New Yorku. Slepar je brat neke bivše poštne oficijantije Voldeauer v Inomostu, pri kateri so pri hišni preiskavi našli večjo svoto ukradenega denarja. Njo in mater so aretovali.

Pozor!

Jutri v torek, dne 13. februarja se vrše volitve za obrtno in trgovsko zbornico za srednjo in malo trgovsko kategorijo (rdeče in plave glasovnice). Trgovci in trgovke, ki imajo te listke še v svoji roki, naj jih nemudoma in zanesljivo pošljejo takoj na tajništvo S. L. S. v Ljubljani, Miklošičeva cesta števil 6. Volitev se zaključuje ob 1. uri popoldne.

V četrtek se vrše volitve za srednjo obrt (bele glasovnice) in za malo obrt (zelene glasovnice). Pošljite nemudoma glasovnice tajništvu S. L. S. v Ljubljano, Miklošičeva cesta števil 6.

KANDIDATI S. L. S. ZA TRGOVSKO IN OBRTHO ZBORNICO:

Trgovska kategorija:

II. razred.

(Rdeče glasovnice.)

1. Ivan Lavrič, trgovec in župan v Cerknici.
2. Rajko Marenčič, trgovec v Kranju.
3. Pavel Velkavrh, trgovec z moko v Ljubljani.

III. razred.

(Modre glasovnice.)

1. Franc Zorec, trgovec v Ljubljani.
2. Horvat Urban, knjigar v Novem mestu.
3. Ivan Podlesnik ml., trgovec v Ljubljani.

Obrtna kategorija.

II. razred.

(Bele glasovnice.)

1. Julij Weibl, mizarški mojster v Kamniku.
2. Franc Pust, mestni tesarski mojster v Ljubljani.
3. Anton Čebulj, krojaški mojster na Jesenicah.
4. Jakob Dimnik, gostilničar, mesar in župan, D. M. v Polju.

III. razred.

(Zelene glasovnice.)

Ogrin Ivan, stavbni mojster v Ljubljani.

V AMERIKI PONESREČENI SLOVENCI.

V Gary, Ind., je pri lovu na veverico padel z drevesa Slovenec Ivan Lahkar in se ubil. Pokojnik je bil rojen v Zalahi na Dolenjskem. Zapušča ženo s tremi nedoraslimi otroci, od katerih najstarejši je šest let. Star je bil 31 let. — V Robbinsu, Sta., Pa., je utonil v tamošnji reki pod ledom, ki se mu je vdrl, Slovenec Franc Šušteršič. Ranjki je doma iz Dravkove pri St. Petru na Notranjskem. V Clevelandu je ubilo v tovarni Slovenca Ivana Peruška. Pokojnik je bil doma od Velikega Vrha pri Rakeku. V Ameriko je prišel pred 11 leti. Bil je neoženjen. — V Kansas City, Kans., je padel po stopnicah in se ubil Slovenec Peter Muhor. Pokojnik je bil doma iz vasi Predgrad pri Črnomlju in je bil v Ameriki 20 let. — V E. Helena—Great Falls, Mont. se je v tamošnji topilnici ponesrečil Slovenec Viktor Mavrinac. Bil je doma nekje

iz Primorskega in star okoli 38 let; v domovini zapušča vdovo z otroci.

GRUBERJEVO NABREŽJE V NEVARNOSTI.

Levo in desno nabrežje Gruberjevega kanala sta se pri zadnjem naližu zdadno nagnili in se je bati, da se pogrezne celo konec ceste Gruberjevo nabrežje. Vso levo nabrežje, segajoče do ceste, je že voda izpodnesla in se je zelo bati, da provzroči zdadno škodo nekaterim posestnikom. Na desnem bregu, na takozvanem Šušteršičevem posestvu, se je pogreznil velik del sveta s krasnimi velikimi sadnimi drevesi. Umetno bi bilo, da vsi tamkaj se nahajajoči posestniki še pravočasno potrkajo na merodajno mesto, da se obrežji ne bosti samo provizorično s kamni dekoriralo, temveč temeljito betoniralo.

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostiln in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na „Slovenca“. Agitirajte za nove naročnike!

Telefonska in brzojavna poročila.

POGAJANJA Z OGRI.

Dunaj, 12. februarja. Semkaj je dospel ogrski finančni minister Lukacs. — Grof Stürgkh je glede ogrskih zahtev konferiral z vojnim ministrom Auffenbergom.

POVIŠANJE GENERALA.

Dunaj, 12. februarja. Cesar je poveljnika VI. praškega armadnega zbora generala Kollerja povišal v baronski stan.

DR. KRAMAR OBOLEL.

Praga, 12. februarja. Dr. Kramar, ki bi moral včeraj govoriti na nekem shodu o zunanjem položaju, je obolel na neki vratni bolezni. Zaradi tega je bil shod preložen.

NOVI ŠEFREDAKTER »GRAZER TAGBLATT«.

Gradec, 12. februarja. Bivši državnozbornski poslanec nemški nacionalce Weidenhoffer je prevzel glavno uredništvo »Grazer Tagblatt«.

STAVKARSKO GIBANJE PRAŠKIH CESTNIH ŽELEZNICARJEV IN SOKOLSKI ZLET.

Praga, 12. februarja. Uslužbenci električne železnice so sklenili, da ne vstopijo v stavko, ker je upravni svet odklonil njihove zahteve, pač pa nameravajo ob priliki sokolskega zleta stavkati, s čemur bi izvršili večji pritisk na podjetje, da jim ugodí.

SMRTNA KOSA.

Dunaj, 12. februarja. Tu je umrl dvorni igralec Konrad Loewe.

ITALIJANSKA VOJNA AKCIJA OB TURŠKI OBALI.

Rim, 12. februarja. V tukajšnjih parlamentarnih krogih se vzdržuje vest, da bo Italija pričela z akcijo svojega brodograjskega oborožitvenega turške. V kratkem bodo razposlali povelja potom brezžičnega brodovja. Italijanska bojna mornarica je zbrana popolnoma pripravljena v pristanišču Taranta.

NEUSPEHI ITALIJANOV.

Tripolis, 12. februarja. V zadnjem času so Italijani v Tripolisu, posebno pri Tobruku, imeli velike izgube. Turki so baje celo zavzeli nekaj pozicij Italijanov.

FRANCOSKO - NEMŠKA POGODBA.

Pariz, 12. februarja. Senat je sprejel francosko - nemško pogodbo glede Maroka z 249 proti 16 glasovom.

IZUMITELJ ANTISEPTIKE UMRLO.

London, 12. februarja. Tu je umrl izumitelj antiseptike lord Lister.

GRŠKA ZBORNICA RAZPUŠČENA.

Atene, 12. februarja. Grška zbornica je razpuščena. Nove volitve so razpisane na 24. marca.

KRALJ NIKOLAJ.

Peterburg, 12. februarja. V zimski palači se je vršil na čast črnogorskemu kralju Nikolaju diner. na katerem sta car Nikolaj in kralj Nikolaj drug drugemu napila.

VLOM V CERKEV BOŽJEGA GROBA V JERUZALEMU.

Beyruth, 12. februarja. Ključavnica cerkve Božjega groba v Jeruzalemu je bila vlomljena, ne da bi bile kake relikvije ukradene. Prebivalstvo je zelo razburjeno, tako da so morali posredovati konzuli in patriarh. Stražnje cerkve je neki mohamedanski rodbini poverjeno kot dedna pravica.

Oblasti, konzulat in patriarh so pustili zapreti vse dohode k cerkvi, da se prepreči vsaka tatvina.

VOJVODINJA ZBEŽALA.

London, 12. februarja. Neka vojvodinja, ki pripada eni najslavnejših rodbin Anglije, je s svojim masérjem zbežala na Francosko.

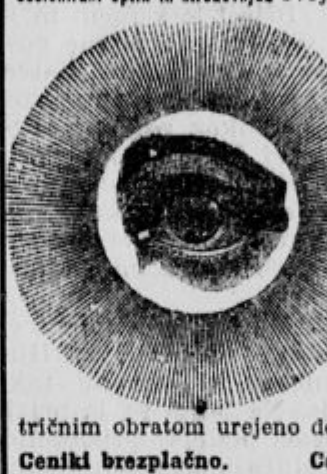
KNJIGOTRŽTVO.

Krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom na znanje. Ustrezaje naročilom in potrebam ljudskih šol je »Katoliška Bukvarna« založila sledeča učila iz prirodoslovja: Steklene in smolnate palice, magnetne, steklenice za kuhanje s plutovim zamaškom in z zakrivljeno cevjo, trinoge kozice, svetilke za špirit, tlačilni in sesalni smrk, razne vrste natege, občujoče posode, steklenice za brizganje, liji itd. — Ta učila mora po zakonu imeti vsaka enorazredna ljudska šola, ker so neobhodno potrebna za poznavanje najvažnejših fizikalnih in kemijskih pojavov z ozirom na prirodne prikaze in na najnujnejše potreščine v navadnem življenju.

Glavni dobiček 200.000 kron. 15. svečana t. l. bo na Dunaju žrebanje 41. državne loterije za civilne dobrodelne namene. Vseh dobitkov je 21.146 v skupnem znesku 625.000 kron. Srečke se dobijo v trafikah, menjalnicah, davkarijah, na poštah itd.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9

priporoča kot prvi slovenski izprašani in obilastveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod kot ščipalni, očala natančno po znanstvenih in zdravniških predpisih, toplotne, zrakovne, dalnoglede i. t. d. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji, ponajnovjšem sistemizirani obratov urejeno delavnico. Ceniki brezplačno. Ceniki brezplačno.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 12. februarja 1912.

Pšenica za april 1912 11-92
Pšenica za oktober 1912 11-11
Rž za april 1912 11-66
Oves za april 1912 10-39
Koruza za maj 1912 9-06

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem se zahvaljujem za sočutje in tolažila v boleznih ter za časteče spremstvo pri pogrebu naše nepozabljive gospodične

Leopoldine Klun

trgovske sotrudnice.

Ljubljana-Skofjaloka, dne 12. febr. 1912.

418

Zalujoci ostali.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani

se bode vršil tekom poletnega semestra t. l., in sicer od 15. aprila do 15. julija

mojstrski kurz za zidarje.

Tečaj je namenjen takim absolventom stavbno-obrtnih šol, ki stoje neposredno pred skušnjo za zidarskega mojstra in žele še posebej pripravljati se za to skušnjo.

Kurz se vrši samo tedaj, ako se javi primerno število udeležencev. Zglašiti se je do 15. marca.

Natančnejša pojasnila daje podpisano ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 9. februarja 1912.

C. kr. ravnateljstvo državne obrtne šole.

403

Sprejemem takoj krepkega in zdravega

učenca

v trgovino špecerije. Josip Polak, trgovec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 9. 408

OGLAS.

Vsled sklepov c. k. okrajnega sodišča v Cerknici z dne 17. januarja 1912 opr. št. E 4/12/2, E 7/12/2, E 8/12/2, E 13/12/2 prodajalo se bode dne 19. t. m. in naslednje dneve od 8. zjutraj v Cerknici hiš. št. 3 na

javni dražbi

različno manufakturno, špecerijsko in kolonijalno blago ter železnina.

Predmete se lahko ogleda dne 15., 16. in 17. t. m. vsak dan popoldne od 3. do 5. ure.

Kdor si predmete hoče ogledati, naj se zglašuje v notarski pisarni v Cerknici, koder se bodo dajala tudi potrebna pojasnila.

Cerknica, dne 10. februarja 1912.

411

Hubert Završnik

c. kr. notar kot sodni komisar.

Št. 3374.

414 (3)

RAZPIS.

Za zgradbo:

1. dveh kapnic v vaseh Brezje in Gradac, občina Sv. Križ pri Kostanjevici, na 20.000 K.
2. vodnjaka v vasi Veliki Orehek, občina Šmihel-Stopiče pri Novem mestu na 2.300 K in
3. kapnice v vasi Veliki Vrh, občina Bloke, politični okraj Logatec, na 22.000 K

proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen za posamezna dela naj se predložijo

do 9. marca t. l., ob 12. opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje gradbe

1. kapnic za Brezje in Gradac, občina Sv. Križ pri Kostanjevici,
2. vodnjaka za Veliki Orehek pri Novem mestu,
3. kapnice za Veliki Vrh pri Blokah.“

Ponudbi mora biti dodana izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrečno pridržuje pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni popoji so na razpolago pri deželnem stavbnem uradu v običajnih uradnih urah

1. za kapnice v Brezjah in Gradacu za znesek K 3-60;
2. za vodnjak v Velikem Orehku za znesek K 1-50;
3. za kapnico v Velikem Vrh za znesek K 2-40.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, 10. februarja 1912.

»GLAVNA POSOJILNICA« PRED SODIŠČEM.

(Kako liberalci »gospodari«) Pretekli četrtek dopoldne in se je vršila pred tukajšnjim sodiščem pod predsedstvom sodnega svetnika dr. Papeža razprava o tožbi Antona Kovšca iz Planine pri Rakeku proti likvidacijskemu odboru »Glavne posojilnice« radi članstva. Kovšca je dobil dne 26. avgusta 1901 v »Glavni posojilnici« posojila 800 K, trdi pa, da ni nikdar podpisal pristopnice in da tudi ni bil v nobeni seji upravnega sveta sprejet kot član.

Dr. Furlan, zastopnik Kovšce, izva-ja med drugim sledeče: Deleži se pri »Glavni posojilnici« niso pravilno vpisovali in zato se je v kazenski stvari tudi poizvedovalo, kam je izginil denar za vplačane deleže. Iz tega se sklepa, da se je deležnikom nalašč prikrivalo, da se jim je pri izplačilu posojil odtegnil poleg obresti tudi delež. Kako se je postopalo pri sprejemu podpisov na pristopnice, kaže pravni slučaj Ivana Robežnika zoper »Glavno posojilnico«, kjer se je dognalo, da se je pristopnica dala podpisati Ivanu Robežniku, da si on ni prejel posojila, ampak je bil le porok. Zapisniki o odobritvah posojil so se tako-le sestavljali: Dalo se je navadno posojilo kar po dr. Hudniku brez vsacega sejnega sklepa in ko je bilo na ta način danih več posojil, je sklical dr. Hudnik sejo upravnega sveta in si je dal odobriti izplačana posojila. O tem, da se posojilojemalci sprejmejo kot člani, se niti omenilo ni, pač pa se je večkrat dogodilo, da so se v sejnem zapisniku navedli kot navzoči upravni svetniki, ki niso bili navzoči. Tudi je dr. Hudnik dal posojila osebam, ki niso sploh nikdar podpisali pristopnic. Predlaga, da se izvrši dokaz o pristnosti podpisa Antona Kovšca na pristopnici po dveh izvedencih in ugovarja zaslišanju priče Leona Rogla, ker je ta skrajno osumljen z ozirom na njegovo nepravilno postopanje, priznava v tozadevnem kazenskem zapisu.

Dr. Švigelj, kot zastopnik likvidacijskega odbora »Glavne posojilnice«, poudarja, da se je posojilo v znesku 800 K odobrilo v seji upravnega sveta dne 17. avgusta 1901. Ta seja je bila pravilno sklicana, pravilno obiskana in zapisnik pravilno podpisan. Ni pa izključeno, da se je ta seja vršila po 26. avgustu in da je datum 17. avgusta napačen. Da je tožnik bil sprejet kot član, ne izhaja samo iz registra združnikov, marveč tudi iz tega, da se je pri občnem zboru, ki se je vršil dne 19. junija 1902 za leto 1901 poročalo o številu združnikov, ki se je označilo s številom 210 in je med temi štet tudi tožnik.

Glede priče Rogla povdarja, da je res nekaj pristopnic podpisal, ker je pozabil zahtevati lastnoročnih podpisov od članov; napram revizorju se je pa moral izkazati, da ima od vseh članov podpisane pristopnice. Priznal je, da jih je tekom let na ta način podpisal 21 in zato ni vzroka dvomiti o njegovi verodostojnosti.

Dr. Furlan konstatira, da je datum zapisnika z dne 17. avgusta 1901 na vsak način napačen, ker so se po vsebini tega zapisnika odobrila po dr. Hudniku že dana posojila, tožnik pa je posojilo prejel še-le 26. avgusta 1901 takoj, ne da bi preje prosil posojila. Ta zapisnik tudi ni podpisan od vseh navzočih, manjka Elja Predovič, ki sicer ne zna pisati, pa bi moral podkrižati in tudi ni podpisan istočasno Maček. Iz tega sledi, da se ta seja ni vršila v tej obliki in v navzočnosti vseh podpisanih upravnih svetnikov. Ta zapisnik se je podpisal istočasno z zapisniki vseh sej iz leta 1901, katerih je bilo 6. (V zapisnikih vseh teh sej sta navedena kot navzoča upravna svetnika tudi Zalaznik in Predovič, čeprav sta bila izvoljena v upravni svet še-le 16. aprila 1903 in v združni register vpisana 6. maja 1904. Op. poroč.)

Iz originalne pristopnice Antona Kovšca se konstatira, da sta številka deleža 199 in datum 26. avgusta 1901 pisana s svinčnikom. Anton Kovšca je pisan z drugim črnilom kot besede »župan v Planini pri Rakeku«. Pri podpisu Kovšca je črka a zapisana za manu-proprijem.

Iz knjige članov se konstatira, da je velikokrat datum vstopa oziroma odpovedi radiran in popravljen.

Iz predloženega originalnega zapisnika sej »Glavne posojilnice« konstatira sodišče, da so se seje vršile dne 5. februarja, 4. aprila, 15. junija, 17. avgusta, 26. oktobra in 31. decembra 1901. Kot navzoči so navedeni v seji dne 5. februarja: dr. Hudnik, Putrih, Čad,

Maček, Turk, Zalaznik — vsi podpisani z različnimi črnili. V seji 4. aprila so navedeni kot navzoči: Hudnik, Putrih, Čad, Maček, Turk — vsi podpisani z raznimi črnili in poleg teh tudi Zalaznik. V ostalih zapisnikih je naveden med vsemi že omenjenimi kot navzoč tudi Predovič. Na vseh teh zapisnikih so podpisani vsi označeni razven Predoviča. Podpisani so v enem in istem redu. Konstatira se tudi, da so, izvzemši morebiti podpisa dr. Hudnika in Turka, ki kažeta isto barvo črnila, podpisani vsi drugi z raznimi črnili, vsak zase pa na vseh zapisnikih z istim črnilom.

Dr. Švigelj prizna, da se do seje upravnega sveta, dne 18. maja 1910 ni noben prosilec za posojilo ali kdorkoli v register združnikov vpisanih članov izrecno sprejel za člana, tako da bi se bilo sklepalo o tem, da se ga sprejme za združnika »Glavne posojilnice«, ker se je sklepalo le o tem, ali se mu dovoli posojilo ali ne in se je dotičnik, komur se je dovolilo ali odobrilo že izplačano posojilo, vpisal a člana v register združnikov. Pri seji dne 15. maja 1910 pa so se prosilci, ki se je o njih prošnjah za posojilo sklepalo, sprejeli izrecno za člane in se je o tem sestavil tudi zapisnik. Teh članov je okoli 45, med njimi tožnika ni. Izvedenec Franke izjavi, da je podpis na predloženi mu pristopnici čisto gotovo od roke Antona Kovšca.

Priča Kandare Fran izpove: Dotični čas sem imel jaz pri »Glavni posojilnici« delež 200 K. Moj svak, tožnik je rabil denar. Prišel je k meni in jaz sem ga peljal v pisarno »Glavne posojilnice«. Tam je uradoval Rogl, katerega sem rekel, naj da tožniku pod mojim poroštvom, kolikor zahteva. Rogl je denar takoj pri tej priliki izplačal. Ne spominjam se, da bi bil tožnik podpisal tudi pristopnico. Večkrat sem podpisal pri Glavni kako menico kot porok, pa ni nikdar nobeden podpisal pristopnice.

Priča Knific izpove, da je prosilec izplačeval posojila običajno dr. Hudnik, manjše zneske tudi Rogl, takoj brez vsake seje. Navadno se je pri izplačilu zahteval podpis pristopnice. Bili so pa tudi slučaj, da posojilojemalec ni podpisal pristopnice. Te je pred neko revizijo v zadnjih treh letih podpisal Rogl sam. — Seje so se vršile, vendar ne redno. Pri sejah priča ni bil navzoč, ampak Rogl. Priča ve, da ta ni sproti sestavljal sejnih zapisnikov in se je tako zgodilo, da jih je pozneje sestavil kar več skupaj, posebno pred kako revizijo in so se potem zapisniki poslali upravnim svetnikom na dom v podpis.

Priča Leo Rogl, sedaj uradnik Živnostenske banke v Trstu, izpove: Lahko povem le toliko, da je bil tožnik naša stranka in da smo imeli v rokah pristopnico z njegovim podpisom, kdaj in kako smo jo dobili, pa ne morem povedati. S sigurnostjo trdim, da podpis na pristopnici ni od moje roke. — Seje so se vršile po potrebi. Zapisnik sem sestavljal jaz, pa ne sproti pri sejah, ampak pozneje. Upravni svetniki so prihajali k sejam, ker so dobili za vsako sejo po 6 K. O članstvu posebej se pri sejah ni govorilo do 18. maja 1910, ko nas je revizor opozoril, da se mora sklepati tudi o sprejemu. V začetku poslovanja so se dala nekaterim gospodom posojila, dasi niso pristoli kot člani. Zgodilo se je, da so nekateri posojilojemalci ostali brez pristopnic, posebno iz prvega časa, ko se ni toliko pazilo na to. Posojila so se navadno naknadno odobrila.

S tem je bila razprava končana in je predsednik naznanil sklep, da je stvar godna za razsojo in da se bo sodba naznanila pismenim potom.

Po svetu.

Dva vojaka ponesrečila v gorah. Iz Tridenta poročajo, da sta na Monte Rovere zašla dva alpinca vsled visokega snega. Ker se nista vrnila v vojašnico, so poslali oddelek cesarskih lovcev, da ju poišče. Po dolgem iskanju so ju našli v snegu nezavestna in napol zmrzla. Prenesli so ju v vojašnico in upajo, da ju ohranijo pri življenju.

Ferrerjev največji častilec, kazensko zasledovan. Pariški list »Matin« prinaša zanimivo vest o Gouzdlesu, največjem učencu in častilcu Ferrerja, o direktorju moderne šole v Barceloni. Tega možakarja zasleduje francoska sodnija zaradi dvočinstva. Gouzdels ima dve ženi in je drugo pod napačnim imenom v zakon zvalil. Vrh tega ga je nadzorstvo družbe za propagando »Moderne šole« naznanilo sodniji, ker jim je večje vsote poneveril. Gouzdels jo je baje v Južno Ameriko popihal. In za te ljudi se liberalci in soc. demokrati vlečejo!

Župan — deiravant. V Bonnu je sodišče obsodilo župana Lorsonneura iz Neunkirchna radi poneverjenja uradnega denarja na tri mesece ječe.

Papež in zvonovi sv. Marka. V Benetkah bodo v kratkem zopet zvonili zvonovi s stolpa sv. Marka, kakor hitro bo stolp posvečen. Papež, ki so se kot nekdanjemu beneškemu patriarhu Benetke zelo priljubile, se za zgradbo novega stolpa sv. Marka zelo zanima, kot poročajo iz Rima. Ko so polagali temeljne kamne novemu Markovemu stolpu, je bil še v Benetkah in je sam blagoslovil prvi temeljni kamen. Slovesnosti posvečenja stolpa seveda ne more prisostvovati. Vsled tega je baje odredil, naj zvonjenje Markovih zvonov posnamejo s fonografi in mu pošljejo posnetek v Rim. »Nočem prej umreti,« je baje rekel, kot poročajo listi, »ne da bi prej slišal zvonove svetega Marka. Pustil jih bom zvoniti v svojih sobah; zatisnil bom potem oči in njihov glas mi bo zbujal popolno iluzijo, da sem še vedno v mojih Benetkah.«

Umetnik na pisalnem stroju. »Čas je zlato!« V izpolnjevanju tega pregovora so Amerikanci daleč pred nami. Dokaz te trditve je nedavno doprinesel neki Amerikanec. Pokazal je, do kolike virtuoznosti se more priučiti pisanje na stroju. Okoli 300 zbranim ženskim in moškim interesentom, ki so prišli k predstavi in ki so bili vsi strokovnjaki v pisanju na stroj, se je zdelo vseeno preveč »amerikansko«, da je omenjeni Amerikanec spisal 226 besed v eni minuti s pisalnim strojem. No, gotovo zadostenje so dobili za svoje dvome, kajti 226 besed je spisal pisec po tekstu, ki ga je znal na pamet, a z zavezanimi očmi. Toda kljub temu je zelo mnogo, napisati tri in pol besede v sekundi, in brez napake. Celotno 123 besed, ki jih je Amerikanec prepisal v eni minuti s poljubnega teksta, pri čemur je stavil še par vprašanj na gledalce, je izredno mnogo. Dobri pisarji napišejo namreč do 50 besed v minuti. Kot skrivnost svoje umetnosti je povedal omenjeni brzopisec, da uporablja pri pisanju vseh deset prstov kot pri klavirju, pri

čemur skrbi, da udarja s tipkami enakomerno. Dvomno pa je, da bi ta umetnik, o katerem poročajo časopisi, da kaže svojo umetnost za denar po svetu, mogel pisati na pisalni stroj pet ur na dan z vedno enako najvišjo brzino.

Dobro vino
je naprodaj kmetskih kletih;
posreduje Posojilnica v Ka-
štelu pošta Buje v Istri 3638

Enega ali dva vajenca in enega pomočnika

za mesarsko obrt sprejme takoj Jan. Košenina, mesar, Kolodvorska ulica.

LEPO STANOVANJE

obstoječe iz treh sob, kopalne sobe in pri-
tiklin se odda s 1. marcem ali pa za majev
termin v 3. nadstropju na Bleiweisovi
cesti 16. Vpraša naj se v pisarni Filip
Supančič, Subičeva ulica št. 5. 406

URA z verižico za samo kron 2.20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, raz-
pošilja šlezijska tovarna: 1 prekrasno
pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-an-
ker-uro z lepo verižico za samo K 2.20, ter 3let-
nim pismenim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov
cena K 6.—, 5 kos. K 9.—. Pošilja proti povzetju

prusko - šlezijska izvozna trdka
A. Gelb, Krakow 340.

Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Borzni in bančni interesentje!

Sedanji borzni položaj kaže na to, da se bodo vsled splošnega preobrata v doglednem času pojavile na učinknem trgu gotove premembe. — Manj pomembni efekti utegnejo znatno oživet. medtem ko je pričakovati pri drugih efekti, po katerih se raje povprašuje z vso gotovostjo neka mlačnost. Resni borzni interesentje dobe na željo proti povračilu poštne strogo zanesljivo in zaupno pojasnilo o teh, kakor tudi o vseh mednarodnih efekti.

Banka Gellies & Comp., Dunaj I., Wollzeile 25.

Naslov za brzojavke: (tudi med borzno dobo) Gelliesbank Wien, telefon 22.883 (Interurb).

DUNAJ LONDON PARIS RIM 3380

MASTIN

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnoznani doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in varstveni prašek za živino. Na razstavah je dobil prve medalje, od živinorejcev na tisoče zahvalnih pism. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejša sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1.20, veliki lonček K 2.—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Škafulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodom o rabi 80 vin., tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdka. — Preizkušeno lekarniško blago
Drogerijske cene. — Mastim za živinorejce. — Telefon 190. 3481

Pozor!

Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja, da se odslej naprej

v restavraciji pri „Lipi“

točijo najfinejša vina iz Zajčeve kleti

in sicer: cviček iz Gadove peči, rudeči Sromeljčan, goriški rizling, Hrvaško rumeno, Blatno-jezersko ter petletni dolenski rizling, kakor tudi izborni istrski Refoškati.

Toči se tudi priznana najboljša Reininghausovo marčno pivo.

Topla in mrzla jedila so vedno na razpolago.

Za blagonaklonjenost se najtopleje priporoča

restavracija pri „Lipi“

Ljubljana, Židovska ulica 5.